

Vlaams
Parlement

vergadering **33**

zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Plenaire Vergadering

van 24 april 2013

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN	5
ACTUALITEITSDEBAT over de hervorming van het secundair onderwijs	5
ACTUELE VRAAG van mevrouw Irina De Knop tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de uitspraken van de minister betreffende de capaciteitsproblemen in het onderwijs, in het bijzonder in Antwerpen	27
ACTUELE VRAAG van de heer Peter Van Rompuy tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de concrete maatregelen uit het Pact voor Concurrentiekracht waarvoor de minister-president heeft gepleit	31
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	34
ACTUELE VRAAG van de heer Filip Dewinter tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de reactie van de minister op het hoofddoekenverbod in de gemeenteraad van Boom	34
ACTUELE VRAAG van mevrouw Yamila Idrissi tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de reactie van de minister op de beslissing van de gemeenteraad van Boom om in haar deontologische code voor gemeenteraadsleden een verbod op het dragen van levensbeschouwelijke symbolen op te nemen	34
ACTUELE VRAAG van mevrouw Helga Stevens tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de evolutie van de cijfers inzake budget- en schuldbemiddeling in Vlaanderen	39
ACTUELE VRAAG van de heer Steve D'Hulster tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over jonge verkeersdoden	
ACTUELE VRAAG van mevrouw Lies Jans tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over ongevallen met fietsers	
ACTUELE VRAAG van de heer Dirk Peeters tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de verkeersongevallencijfers en de inperking van de risico's voor voetgangers en fietsers	42
MOTIE van de heren Marino Keulen en Sas van Rouveroij en mevrouw Annick De Ridder tot besluit van de op 28 maart 2013 door de heer Jan Roegiers in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de samenwerking van de Vlaamse steden en gemeenten met De Lijn – 1974 (2012-2013) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	48

MOTIE van mevrouw Elisabeth Meuleman en de heren Luckas Van Der Taelen, Dirk Peeters en Hermes Sanctorum tot besluit van het op 24 april 2013 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de hervorming van het secundair onderwijs – 2018 (2012-2013) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	49
MOTIE van de heren Wim Van Dijck, Wim Wienen en mevrouw Katleen Martens tot besluit van het op 24 april 2013 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de hervorming van het secundair onderwijs – 2019 (2012-2013) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	50
MOTIE van mevrouw Marleen Vanderpoorten en de heer Boudewijn Bouckaert tot besluit van het op 24 april 2013 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de hervorming van het secundair onderwijs – 2020 (2012-2013) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	50
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	50
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	52
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	52

■

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 14.02 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

■

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Ludo Sannen, Marc Van de Vijver: ambtsverplichtingen;

Karin Brouwers, Bart Caron, Sonja Claes, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Patricia De Waele, Ward Kennes, Jan Laurys, Marius Meremans, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Jan Penris, Björn Rzoska, Stefaan Sintobin, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Joris Van Hauthem, Jurgen Vanlerberghe, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Linda Vissers: door Vlaams Parlement toegestane zending;

Chokri Mahassine, Mieke Vogels: familieverbindingen;

Erik Arckens, Piet De Bruyn, Veerle Heeren, Michèle Hostekint: gezondheidsredenen.

De heer Van Rompuy is dienstdoend fractieleider van CD&V en mevrouw Dillen is dienstdoend fractieleidster van het Vlaams Belang.

■

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 60/25)

■

ACTUALITEITSDEBAT over de hervorming van het secundair onderwijs

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het actualiteitsdebat over de hervorming van het secundair onderwijs.

In afwijking van artikel 79, punt 2, tweede lid, van het Reglement van het Vlaams Parlement stel ik een maximumspreektijd van 7 minuten per fractie voor.

Is het parlement het hiermee eens? (*Instemming*)

Het debat is geopend.

Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Voorzitter, ministers, beste collega's, ik moet Kris Van Dijk proficiat wensen met de timing van zijn interview over de op stapel staande hervorming van het secundair onderwijs. Vaak, collega Kris, worden zulke interviews gepubliceerd enkele dagen voor of na de plenaire vergadering en is de discussie vaak al uitgemolken vooraleer wij – als parlementariërs – de kans krijgen om er in de plenaire vergadering over te praten. Dit keer is het dus anders – met dank daarvoor. Maar is dit nu te wijten aan een zeer doordachte en getimede strategie van het N-VA-hoofdkwartier of is het zuiver toeval? Of is het te wijten aan het feit dat de N-VA de hervormingen wil doen kapseizen?

Mijnheer Van Dijck, ik citeer uw betoog in een debat in de commissie Onderwijs van 7 maart, waar u zich aansloot bij een vraag van de commissievoorzitter Boudewijn Bouckaert en waarbij u geen mening wilde geven over de hervorming. U zegt daar in die commissievergadering: “Wij hebben allemaal voldoende ervaring om te weten dat wanneer politici voor hun beurt spreken, dit maar één intentie heeft, namelijk iets te laten kapseizen.” (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Daar zouden we al een belangrijke conclusie aan kunnen verbinden.

In ieder geval vind ik het, los van de inhoud, erg sneu voor de minister van Onderwijs dat hij op deze manier voor schut wordt gezet door een – volgens mij – allesbehalve loyale coalitiepartner. Zijn wij verwonderd over dit gebrek aan eensgezindheid? Ik alleszins absoluut niet. De hervorming van het secundair onderwijs volgt immers een zeer bochtig parcours. Ondanks de ambitieuze aankondiging in de beleidsnota en in de opeenvolgende beleidsbrieven, slaagde de minister er immers niet in zijn meerderheid op één lijn te krijgen. Allerlei vragen in de commissie Onderwijs en in deze plenaire vergadering over de stand van zaken van de hervorming bleven zeker de laatste tijd onbeantwoord.

Vorig jaar, rond deze tijd, deed de voorzitter van de N-VA in Terzake duidelijke uitspraken over de hervorming. In het debat dat hierop volgde – hier in de Koepelzaal – kwam de meerderheid niet verder dan de belofte dat er verder zou worden gewerkt en dat een voorstel kon worden ingewacht met duidelijke en onomkeerbare beslissingen voor het einde van vorige zomer, vorig kalenderjaar, in maart voor de paasvakantie.

Op mijn vraag of de meerderheid een definitie kon geven van de ‘brede eerste graad’ weigerde toen zowel de minister van Onderwijs als de minister-president het antwoord te geven. Dit was voor mij veelzeggend, want het toonde aan dat zelfs over een van de meest besproken items van de hervorming geen eensgezindheid bestond. Zowel de minister van Onderwijs als de minister-president maakte zich toen wel sterk dat de hervorming er sowieso zou komen.

Intussen blijken er heel wat gesprekken geweest te zijn tussen de meerderheidspartijen, zo lees ik in de kranten, maar blijft de cruciale vraag, namelijk wel of niet grootschalig hervormen, niet uitgeklaard te zijn. En dan verwondert het mij toch dat de minister van Onderwijs intussen, als hij al iets zegt, gewoon blijft volhouden dat deze grootschalige operatie een noodzaak is omdat het draaien aan “een knopje hier en een knopje daar” geen zin heeft en we moeten weten wat het eindresultaat moet zijn.

Is minister Smet een naïeveling die denkt dat met de verkiezingen in zicht, de meerderheidspartijen hem nog een succes zullen gunnen? Gelooft hij dat de voorzitter van de N-VA zijn woorden van vorig jaar zal inslikken? Of interesseert het hem eigenlijk allemaal niet zo erg en wil hij gewoon dat het snel afgelopen is en dat iemand anders de problemen dan maar oplost? Pascal Smet lijkt wel iemand die doelloos ronddoelt tussen de windmolens!

Collega's, mijn fractie is er altijd voorstander van geweest om het secundair onderwijs te hervormen. Die is nodig en waarom die nodig is, is al op heel veel fora bediscussieerd. Zowel vakbonden, onderwijsverstrekkers, de bedrijfswereld als een meerderheid van de parlementsleden zijn het hierover eens. Maar, van meet af aan hebben wij, en velen met ons, ook gezegd dat een grootschalige onderwijshervorming alleen maar kan slagen als er mee gestart wordt snel na het begin van een legislatuur, met een draagvlak bij het onderwijsveld en vooral met een solide, eensgezinde meerderheid. Laat nu net dit laatste absoluut niet het geval zijn!

En dan rest er maar één mogelijkheid: stapsgewijze hervormingen doorvoeren op de punten waarover wel al eensgezindheid bestaat. Het is onze overtuiging dat er heel wat punten zijn die op deze manier kunnen worden aangepakt. Het volstaat het vroegere studiewerk hierover te raadplegen en de inventaris te maken. Maar als er natuurlijk 3,5 jaar gewacht wordt om

deze overeenkomsten in decreetgeving of besluiten om te zetten, dan komt men ook hiervoor minder dan een jaar voor de verkiezingen, hopeloos te laat.

Collega's, de door deze Vlaamse Regering zo stoer aangekondigde hervorming van het secundair onderwijs – ook een paradepaardje voor Kris Peeters – is bij dezen afgeschoten door de N-VA. De vraag aan de minister die mij nog rest, is of hij een grootschalige onderwijshervorming blijft bepleiten of zoals zijn meerderheidscollega met kleinere hervormingen genoeg zal nemen. En in dit laatste geval: wat zullen die kleinere hervormingen dan wel zijn? (*Applaus bij Open Vld en het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Voorzitter, minister, collega's, de laatste keer dat we hier debatteerden over het onderwijs was eind november. Het was een heel bewogen debat over het secundair onderwijs. We kunnen ons nog herinneren dat de regering bij monde van minister-president Peeters toen schijnbaar de rangen sloot: schouder aan schouder zou de hervorming van het Vlaamse onderwijs niet stilvallen. "De trein staat stil in het station en dat is niet goed. De hervorming moet weer op gang komen. Dat gaat niet in één ruk, maar wagon per wagon", zei Kris Peeters toen. Maar de wagons komen niet in beweging. Erger, Kris Van Dijck en de NV-A gooien zich vandaag nog liever voor de trein!

De N-VA-voorzitter, Bart De Wever, heeft vorig jaar in enkele minuten op televisie, tot frustratie van de eigen onderwijsdeskundigen in zijn partij, de hele hervorming met emotionele argumenten naar de prullenmand verwezen. Hij doet dat nu opnieuw.

Na maanden intensief onderhandelen was er een compromistekst tussen de meerderheidskabinetten, zo vernemen we, maar die moest voor goedkeuring naar het N-VA-hoofdkwartier. Hoewel de Vlaams-nationalisten tot vorige week de indruk gaven dat ze wilden meewerken aan een kaderdecreet, vinden ze een grote hervorming ineens niet meer nodig. En ze laten u dat weten via de pers. De manier waarop de N-VA opnieuw soloslim speelt, zegt alles over de wijze waarop de andere regeringspartijen worden behandeld in dit belangrijke dossier.

De kracht van de verandering staat of valt vandaag in deze crisistijd met de kracht van de hervorming van ons secundair onderwijs. Een goede onderwijshervorming zorgt voor een enorme kans om gedemotiveerde en te weinig technisch geschoolde jongeren opnieuw perspectief te bieden. Als er nu niet snel een hervorming komt, is dat schaamteloos gedraal, tijdverlies en een slechte zaak voor Vlaanderen en onze jongeren.

Waarom is die hervorming zo nodig? Ik wil dat kort nog eens in herinnering brengen. Ten eerste is ons onderwijs vandaag alles behalve de sociale lift die het zou moeten zijn. Ten tweede sluit ons onderwijs te weinig aan bij de noden van vandaag en heeft het onder andere veel te weinig aandacht voor technologisch denken. Ten derde is er het beruchte watervalstelsel. Technische en professionele richtingen zijn een negatieve keuze geworden. Men zakt ernaar af en geraakt gedemotiveerd en schoolmoe. Het resultaat daarvan kennen we: een torenhoge ongekwalificeerde uitstroom in Vlaanderen. Een op zeven jongeren verlaat de school zonder diploma. Dat aantal ligt meer dan dubbel zo hoog bij sociaal zwakkeren en allochtonen en in onze steden.

Al jaren belooft de Vlaamse Regering om deze ongekwalificeerde uitstroom terug te dringen. Met ViA, Vlaanderen in Actie, het grote project van deze Vlaamse Regering, wilde de Vlaamse Regering dit cijfer halveren. De realiteit in Vlaanderen vandaag is echter dat het aantal jongeren dat de school verlaat zonder diploma blijft stijgen.

Gisteren stelt een VDAB-studie over schoolverlaters nog eens klaar en duidelijk dat een diploma de beste garantie is op werk: geen diploma, geen werk. Zonder onderwijshervorming blijft deze Vlaamse Regering haar eigen werklozen bij creëren. Uitstel van studiekeuze is

volgens experts de beste manier om het watervalstelsel, de tik, tik, tik, tok dat ons onderwijs vandaag is, weg te werken.

De arrogantie waarmee de N-VA de analyse en de oplossingen van de experts terzake van tafel veegt, is verbijsterend. Bart De Wever neemt het op voor de sterke leerlingen uit de rijkere middenklasse, de rest moet zijn plan maar trekken.

Minister Smet, u was te veel bezig met uzelf in de markt te zetten in plaats van achter de schermen een draagvlak te zoeken. Mensen op het terrein zien het belang in van zo'n hervorming. Velen wilden aanvankelijk de tocht wel maken, maar dan was er een kapitein nodig die zekerheid en vertrouwen gaf, geen avonturier die hun meenam op een exotische reis met onbekende bestemming.

Ik wil vandaag Kris Van Dijck, Bart De Wever en de N-VA ultiem en duidelijk oproepen om op zijn minst voor wat de hervorming van het secundair onderwijs betreft, alstublieft het regeerakkoord onverkort uit te voeren. De hele Vlaamse Regering engageert zich daarin om het secundair onderwijs te hervormen om de prestaties van alle leerlingen, sterk en zwak, op topniveau te brengen en de 15 procent jongeren die onze scholen verlaten zonder diploma en zonder toekomstperspectief terug te dringen en opnieuw perspectief te bieden. Al jaren belooft men dit, maar zonder resultaat. Er moet iets drastisch veranderen en Vlaanderen rekent daarvoor ook op u, mijnheer Van Dijck. Minister-president, u moedigen we aan om Bart De Wever vooral in dit cruciaal dossier, en niet alleen aan de eindmeet van de Antwerp 10 Miles, op de knieën te dwingen. (*Applaus bij Groen, Open Vld en LDD*)

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Voorzitter, dames en heren, waarde collega's, minister, ik ben als jonge vader een trouwe kijker van Karrewiet, dat ik dankzij de genereuze ingreep van minister Lieten afzonderlijk kan bekijken, zonder gestoord te worden door Duitse voetbaloverwinningen. De Karrewiet-verslaafden onder ons weten dat het gisteren de 75e verjaardag van Robbedoes was en dat onlangs de 1000e strip, een dubbelstrip, van Robbedoes is uitgebracht, met als titel 'Z van Zwendel' en 'De Schaduw van Z'.

Waarde collega's, ik dacht dat de auteur van Robbedoes een creatieve kunstenaar was, maar ik moet mijn mening bijstellen. Hoe meer je het verhaal van 'Z van Zwendel' leest, hoe meer je tot de vaststelling komt dat dit verhaal in feite een allegorische stripuitbeelding is van de werking van de Vlaamse Regering Kris bis, hier toegespitst op het speelterrein van het onderwijs.

Zwendel is een ambitieus man, gedreven door grootheidswaan, maar op zich een goede mens. Hij heeft grootse plannen en wil het toerisme op de maan stimuleren en gebruikt daarvoor stralingswapens die andere spelers in het verhaal van natuur zouden kunnen doen veranderen. De grootse plannen van Zwendel worden echter doorkruist door de graaf van Rommelgem, eveneens een groot uitvinder, daarbij soms geholpen door een klein zwart-geel beestje, de Marsupilami. En dan is er ten slotte nog Robbedoes, een kleine guitige jongen, de onschuldigheid zelve, die hard kan lopen maar die tevergeefs probeert orde in de tent te houden.

Waarde collega's, wie niet kan raden welke figuur met welke acteur in het Vlaamse secundaironderwijshervormingsdrama overeenkomt, moet zijn toetertesten in het kleuteronderwijs herdoen, om een plaatsje te vinden in het basisonderwijs, op voorwaarde natuurlijk dat hij een leraar of lerares vindt en een klasdak boven het hoofd krijgt.

Minister Smet heeft het hoofddoekendebat ooit vergeleken met een veenbrand, een brand die plots en onvoorspelbaar opblaait. De vergelijking is echter beter van toepassing op de hervorming van het secundair onderwijs. Weet u nog, vorig jaar in mei hadden we het optreden van minister – excuseer: partijvoorzitter – De Wever, die 'no pasarán' zei tegen een pivotaal onderdeel van het monaristische hervormingsplan, namelijk een gezamenlijke

eerste graad en het opdoeken van het trio aso-tso-bso. In november vorig jaar kwam duobaan minister van Onderwijs Kris Peeters verklaren dat er geen grote hervorming van het secundair onderwijs komt, maar wel een geleidelijk stappenplan, en dat hij daarbij een superviserende rol zou spelen. Robbedoes nam het over van Zwendel, maar heeft hierbij blijkbaar geen rekening gehouden met de graaf van Rommelgem en zijn kleine zwart-gele beestje, de Marsupilami.

Keer op keer heeft de minister in de commissie verklaard dat er tegen een bepaalde datum een door de regering gefiatteerd hervormingsplan zou komen, maar de deadline ging voorbij, keer op keer. De laatste deadline werd ons transoceanisch geflitst vanuit Canada: eind maart zou het wezen. We keken allen in onze mand van paashazen Peeters en Smet, maar het reuzenpaasei van de hervorming zat er niet tussen.

Waarde collega's, het verhaal van de hervorming van het secundair onderwijs is het verhaal van de Vlaamse Regering, een verhaal van onduidelijke afspraken, een verhaal van elkaar wantrouwende partners, een verhaal van niet-uitgevoerde beloftes, een verhaal van een gefrustreerd Vlaanderen dat vaststelt dat wat we zelf doen, we anders slecht doen dan op federaal vlak.

In het regeerakkoord staat dat de voorstellen van de commissie-Monard als basis genomen worden voor de hervorming. Daar is de miserie wellicht begonnen. De N-VA, die er zo graag bij wou komen, teneinde eeuwige oppositie à la Vlaams Belang te vermijden, heeft wellicht aan freudiaanse verdringing gedaan omtrent de draagwijdte van de Monard-voorstellen en dit in het regeerakkoord laten passeren. Intussen kon je minister Smet en zijn kabinet niet kwalijk nemen dat ze de voorstellen van Monard ernstig namen en die redelijk getrouw in beleidsvoorstellen omzetten in de oriënteringsnota 'Mensen doen Schitteren'. Pas achteraf, toen het onderwijsveld in opstand kwam en de draagwijdte van de monardistische constructie duidelijk werd, zijn de alarmbellen bij de N-VA afgegaan en werden de monardistische voorstellen afgewezen. En men moet niet afkomen met verhaaltjes als 'nuances aanbrengen' of 'er is maar een gradueel verschil in visie'.

In de N-VA-nota 'Slimme maatregelen voor een secundair onderwijs op topniveau' lees ik: "Er moeten dus absoluut aparte, meer arbeidsmarktgerichte leerroutes blijven bestaan vanaf de eerste graad." Dat is toch wel duidelijk zeker? En verder: "De N-VA kiest dus voor een flexibilisering van het studiekeuzemoment, veeleer dan voor een uitstel ervan." In de Monard-voorstellen wordt gepleit voor uitstel.

De N-VA wijst dus in klare bewoordingen een sluitstuk in het monardistische hervormingsvoorstel af. Het is dus of Monard, of de N-VA. Daar moet niet over 'getsjeefd' worden. Laat mij duidelijk zijn, waarde collega's, mijn fractie heeft van in het begin zware kritiek geuit op de monardistische hervormingsplannen die naar wij vrezen neerkomen op een herhaling van het VSO-drama (vernieuwd secundair onderwijs).

Bij de 60e verjaardag van het overlijden van Stalin, had ik soms de indruk met Stalin 2.0 te maken te hebben. Ik ben dus blij met het feit dat de N-VA een stokje voor deze big bang heeft gestoken. Ik ben echter niet blij met het feit dat de regering als ploeg in dit dossier zo geknoeid heeft, en zoveel tijd verloren heeft en verliest.

De ontredde op het veld is zeer groot. Leerlingen, ouders, leerkrachten en schooldirecties kijken in bange verwachting uit naar wat de toekomst zal brengen. De onzekerheid blijft als een zwaard van Damocles boven hun hoofd hangen.

De minister belooft om in mei met een voorstel te komen. Ja, in mei leggen alle vogels een ei, maar de regering is geen vogel, eerder een vogelmuit met muitende ministers en fracties, een groep van 'vogelmuiters'. Daarom roep ik de regering op om duidelijkheid te scheppen en het plan van een algehele hervorming definitief te begraven en die aan de volgende regering over te laten, die de lessen uit dit debacle kan trekken.

Concentreer u nu misschien op andere, meer dringende problemen zoals het schrijnende plaatstekort. Zorg ervoor dat Annabel, 2 jaar, Jakobe, bijna 2, Leon, 2 jaar, Lucie, 18 maanden, Mara, 2 jaar, Marie, 16 maanden, en Mona, 2 jaar – ze staan allemaal op de titelpagina van De Morgen –, binnen een paar maanden een zitje krijgen in ons onderwijs, een basisrecht dat deze Vlaamse Regering niet kan waarmaken.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Wim Van Dijck: Collega's, de hervorming van het secundair onderwijs is echt een soap geworden. We kunnen die hervorming bekijken als een patiënt in een ziekenhuisserie van middelmatige kwaliteit.

In juni van vorig jaar werd de patiënt binnengebracht in het hospitaal nadat hem levensgevaarlijke verwondingen waren toegebracht door de heer De Wever, voorzitter van de N-VA. Het slachtoffer geraakte in coma en werd op de afdeling intensieve zorgen aan de machines gelegd. Eind november verklaarde de hoofdarts, minister-president Peeters, dat de patiënt klinisch dood was. Hij deed die verklaring in een berucht geworden 'ondersteunend interview'.

Daarna begon de familie over het lot van de stervende te kibbelen. De ene koos voor therapeutische hardnekkigheid, terwijl de andere de patiënt uit zijn lijden wilde verlossen. Dat laatste is dus nu uiteindelijk gebeurd: N-VA woordvoerder voor Onderwijs, de heer Van Dijck, heeft er de stekker uitgetrokken. Het was de krant De Tijd die daarover vanmorgen berichtte: de patiënt is overleden, hij ruste in vrede. Ik las op Twitter dat de minister dat nog niet echt gelooft, maar dat maakt onvermijdelijk deel uit van het rouwproces. (*Gelach*)

Collega's, ik houd eigenlijk niet zo van soaps. Zeker niet als ze al te lang duren, zoals nu. Als de plot bijna een jaar wordt gerokken en de voorspelbare ontknopung steeds maar weer vooruit wordt geschoven. Het betekent onvoorstelbaar tijdverlies. En dat is wat ik de N-VA nu toch verwijt. In het regeerakkoord stond duidelijk een grote hervorming van het secundair onderwijs ingeschreven op basis van een rapport, het rapport-Monard, dat toch niet voorzag in een cosmetische operatie, maar wel degelijk in een big bang. Dat wist u, mijnheer Van Dijck, toch van meet af aan?

Ik stel vast dat u thans niet meer wilt weten van zo'n big bang. Ofwel bent u van gedacht veranderd, wat ik u niet verwijt. Dat kan voortschrijdend inzicht zijn, of het terechte aanvoelen dat er voor een grote hervorming te weinig draagvlak bestond. Ofwel was u eigenlijk stiekem van in het begin al geen voorstander van een big bang en hebt u uw coalitiegenoten aan het lijntje gehouden, wat toch een merkwaardige manier van politiek voeren zou zijn.

Wat er ook van zij, we hebben veel tijd en energie verloren: tijd en energie die we hadden kunnen steken in oplossingen op maat voor het secundair onderwijs. Of in andere levensbelangrijke dossiers als capaciteit en scholenbouw. Want dat is nu het paradoxale: door zoveel tijd te verliezen in onderhandelingen over een onhaalbare hervorming, zullen straks ook de oplossingen op maat misschien tijdens deze legislatuur niet kunnen worden goedgekeurd, wat inderdaad zou betekenen dat deze regering op onderwijsvlak zou hebben gefaald, zoals De Tijd schrijft.

Au fond, mijnheer Van Dijck, zijn wij het overigens wel met u eens: er is geen grote hervorming nodig. Alleen hebben wij dat van in den beginne gezegd. En we waren niet alleen. Wij waren en zijn van mening dat er de voorbije decennia al te veel hervormd is, en dat die hervormingen de kwaliteit van ons onderwijs niet ten goede zijn gekomen.

De meest prangende problemen zijn bekend. Er is het feit dat de toplaag van onze leerlingen nog te weinig kan excelleren, maar aan nivellering ten prooi is gevallen, wat ons doet wegzakken in de rankings. En daarnaast is er de grote groep schoolverlaters zonder diploma.

Aan die twee problemen had men van in het begin alle aandacht moeten besteden, in plaats van te mikken op een onhaalbare en ongewenste big bang.

Collega's, de vrijheid van onderwijs is een zeer hoog goed. En die vrijheid blijkt meestal veel beter te werken dan de sturing van bovenaf waaraan opeenvolgende Vlaamse regeringen zich schuldig hebben gemaakt. Zo stel ik vast – bij wijze van voorbeeld – dat één school, het Heilig Graf in Turnhout, een STEM-richting ('Science, Technology, Engineering and Mathematics') binnen het aso gaat uitbouwen, dus binnen de bestaande structuren. Ik ben ervan overtuigd dat er gauw veel scholen dat voorbeeld zullen volgen, wat zal leiden tot een herpositionering en opwaardering van techniek binnen het Vlaamse onderwijsaanbod, zonder dat daar ingrijpende maatregelen van bovenaf voor nodig waren. Ik bedoel maar: laten we toch met zijn allen eens wat meer vertrouwen hebben in de mensen die het tenslotte moeten doen: onze leraars, onze directies en inrichtende machten. Lang voor de daden- en hervormingsdrang toesloeg op Onderwijs, hadden zij ons onderwijs aan de top gebracht in de wereld. Dat wordt al te vaak vergeten.

Collega's, deze Vlaamse Regering is nu echt wel in een 'fin de règne' beland. Grote beslissingen moeten wij het komende jaar niet meer verwachten. Pre-electorale manoeuvres bepalen en verzieken nu al het klimaat. Met als gevolg dat noodzakelijke beleidsdaden achterwege blijven en de regering verzand is in gekissebis en profileringsdrang. Ons onderwijs verdient beter, Vlaanderen verdient beter. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Voorzitter, leden van de regering, collega's, dit debat gaat over uitspraken van een parlamentslid, de heer Kris Van Dijck, over de hervorming van het secundair onderwijs. De oppositie heeft dit debat gevraagd. CD&V wil hierop een duidelijk antwoord geven.

CD&V staat duidelijk achter het regeerakkoord, maar ook achter de motie die wij op 28 november 2012 in dit parlement goedkeurden. In die motie vragen de meerderheidspartijen heel duidelijk om tegen het einde van deze legislatuur een masterplan uit te werken voor de noodzakelijke hervorming van het secundair onderwijs. Om dit te doen op basis van een sterke-zwakteanalyse, om een plan van aanpak uit te rollen op de korte, middellange en lange termijn, en om de minister van Onderwijs hiermee te belasten. Ik ga ervan uit dat ook de andere meerderheidspartijen dit nog steeds steunen.

In het bewuste artikel in De Tijd wordt gesteld dat de hervorming geen big bang mag zijn. Maar niemand in dit parlement heeft ooit een big bang gevraagd. CD&V heeft altijd benadrukt dat de hervorming van het secundair onderwijs geen hervorming om de hervorming mag zijn, dat we de sterke punten in ons onderwijs moeten behouden en de knelpunten moeten aanpakken. CD&V heeft altijd benadrukt dat de hervorming stap voor stap gerealiseerd moet worden, gespreid in de tijd zodat het onderwijsveld op een aanvaardbaar tempo mee kan evolueren. Maar een stapsgewijze aanpak moet uiteraard deel uitmaken van een totaalvisie op langere termijn waar ook het onderwijsveld zich achter kan scharen. Een belangrijke onderwijshervorming lukt alleen als ze gedragen is door de basis.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Mevrouw Helsen, ik weet niet of u nog in sprookjes of in Sinterklaas gelooft. U interpreteert letterlijk. De N-VA zegt in het artikel: wij willen geen big bang. Niemand in dit halfroond wil dat, wij niet en u niet. We zijn het daar allemaal over eens. We volgen Monard in zijn stapsgewijze hervorming, maar toch wel met een duidelijke visie en een duidelijk kader.

Laat daar geen misverstand over bestaan: wij zijn het daar ook mee eens. Maar zoals de heer Bouckaert daarnet heel duidelijk zei, denk ik dat het kader en de visie van de N-VA toch wel heel duidelijk verschilt van wat de rest wil. Wat zij wil, is niet alleen geen big bang, maar ook

geen echte hervorming. Waar het op neerkomt, is het liefst alles laten zoals het is, vooral niet raken aan het aso, vooral verzekeren dat onze sterke leerlingen sterk blijven – natuurlijk moeten we dat doen, absoluut –, en eigenlijk ook zeer weinig doen aan de ongekwalificeerde uitstroom, de zwakke leerlingen, het sociaal bepaalde van ons onderwijs. Ik wil wel eens graag horen hoe jullie visies dan zo goed op elkaar zijn afgestemd, want ik zie dat niet. Ik zie totaal niet hoe dat zichtbaar is in de plannen, de voorstellen en de visietekst van de N-VA.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Ik neem aan dat ik gerechtigd ben om onze standpunten te geven, mevrouw Meuleman, en niet u.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Mevrouw Helsen zegt: we staan op één lijn, het zijn allemaal dezelfde standpunten. Wel, dan wil ik graag toelichting van mevrouw Helsen. Zij zal dan wel weten wat die standpunten van al die verschillende regeringspartijen zijn. Mevrouw Helsen, ik had graag verdere uitleg over wat dan die lijnen zijn waarover zo veel overeenkomst is.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mevrouw Meuleman, ik verwijst heel duidelijk naar de motie die de meerderheidspartijen hier in november hebben ondertekend. Als ik deze motie ter hand neem, is het voor mij zeer duidelijk dat voor de meerderheid een hervorming nodig is, dat die moet worden aangepakt door deze regering en dat zo vlug mogelijk, voor het einde van de legislatuur, duidelijk moet zijn welke stappen tijdens deze legislatuur moeten worden gezet en welke stappen op langere termijn nodig zijn om tot een degelijke hervorming van het secundair onderwijs te komen. Die hervorming moet de knelpunten die we vandaag hebben, oplossen en de sterke punten die er vandaag binnen ons onderwijs zijn, behouden. De motie is daarover heel duidelijk.

Alle meerderheidspartijen hebben deze motie ondertekend. Ik ga er vandaag van uit dat alle meerderheidspartijen deze motie ook blijven ondersteunen. Dat is wat ik zeg.

Voor de rest wil ik nog heel duidelijk beklemtonen dat wij vanuit CD&V het heel belangrijk vinden dat er werk wordt gemaakt van deze hervorming. Als er vandaag onvoldoende draagvlak is, moeten we onze politieke verantwoordelijkheid nemen om een draagvlak voor een hervorming te realiseren. Of dat een grote of een kleine hervorming moet zijn, doet er niet toe, het is belangrijk dat het de juiste hervorming is. De juiste hervorming is een hervorming die de knelpunten oplost door ze aan de wortel aan te pakken.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Mevrouw Helsen, waarom denkt u dat uw coalitiepartner het dan zo nodig vond om naar de pers te stappen? Vindt u dat niet eigenaardig, mevrouw Helsen? Vindt u dat geen zeer eigenaardige stap van de heer Van Dijck?

Mevrouw Kathleen Helsen: Collega Meuleman, ik baseer me op het werk dat wij in het parlement leveren en ik baseer me in mijn werkzaamheden niet op krantenartikels. Ik baseer me op wat wij aan overeenkomsten en moties in het parlement maken.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Mevrouw Helsen, we zijn hier in de commissie al een tijdje mee bezig. Ik weet ook wat er allemaal al is gezegd. De knelpunten die moeten worden aangepakt, zijn al meer dan tien jaar gekend. U zegt dat het er niet toe doet of dat nu een grote hervorming is of een kleine hervorming, maar dat u wilt dat er deze legislatuur enkele stappen worden gezet en andere stappen op een langetermijnvisie gebaseerd zijn.

Mevrouw Helsen, u weet heel goed dat er deze legislatuur geen stappen meer zullen worden gezet. Het middenveld en de vakbonden moeten elke keer mee zijn. Als er pas in mei een voorstel komt, dan kan daar voor volgend jaar april niet meer over worden gestemd. Er zal op korte termijn dus niets meer komen.

Dan heb ik maar één vraag. U zegt: als er maar stappen worden genomen met een langetermijnvisie. Als die knelpunten al meer dan tien jaar bekend zijn, wat verstaat u dan onder ‘lange termijn’? Tien jaar is toch wel heel lang. Die knelpunten moeten inderdaad worden aangepakt. Iedereen weet waarover het gaat. Moeten we nog eens tien jaar wachten vooraleer ze worden aangepakt?

De heer Boudewijn Bouckaert: Mevrouw Helsen, u verwijst naar de motie, maar in die motie staat niet veel. Het zijn heel algemene slogans waar iedereen mee akkoord kan gaan: het kwaad moet bij de wortel worden aangepakt, enzovoort. Er is ook niemand in dit parlement die zegt dat de hervorming in één keer moet gebeuren. Iedereen gaat ermee akkoord dat het geleidelijk moet gebeuren. Waarover er wel duidelijkheid moet komen, is waar die hervorming naartoe gaat. Dat is wat minister Pascal Smet altijd herhaalt, en hij heeft daar ook gelijk in. Je moet weten waar je naartoe gaat, maar daarover krijgen we geen duidelijkheid.

Mevrouw Helsen, u bent een zeer bekwaam en onderlegd volksvertegenwoordiger inzake onderwijs. U bent ook de woordvoester van de grootste regeringspartij. Maar mogen we na zoveel jaren weten waar u staat? Bent u voor een gezamenlijke eerste graad? Bent u voor de afschaffing van de onderwijsvormen aso, tso, bso of niet? We krijgen daar geen antwoord op. U draait rond de pot en ondertussen wordt het bijna onmogelijk om in deze legislatuur een beslissing te treffen.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer Bouckaert, u verplicht me om tussen te komen. Uiteraard ben ik het volledig eens met wat mevrouw Helsen tot nu heeft gezegd. Inhoudelijk is het duidelijk dat alle meerderheidspartijen tot nu toe achter de zwakte-sterkteanalyse stonden, waarover we enkele maanden geleden in de plenaire vergadering hebben gediscussieerd. Bovendien waren er enkele duidelijke doelstellingen vooropgesteld. Enkele maanden geleden heeft de minister-president duidelijk gezegd: geen big bang. De regering was het erover eens dat er stapsgewijs zou worden gewerkt, maar vanuit een breder gedragen, duidelijke visie.

Ik heb begrepen dat de heer Van Dijck tot nu toe loyaal, collegiaal, soms kritisch zoals wij allemaal, deel uitmaakt van het meerderheidsoverleg. Ik ken de opportuniteit niet van het interview, maar dat zullen we straks wel vernemen van hemzelf. Ik heb die nog niet gehoord.

Bij het begin van de plenaire vergadering was ik van plan te zeggen: soms is het interessant dat de pers schrijft waarover het parlement discussieert, en dat we hier wat minder discussiëren over wat de dag voordien in de kranten stond. Dat zou het niveau van de actualiteitsdebatten kunnen verhogen. Ik wil deze kleine suggestie meegeven.

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Mijnheer De Meyer, als we over dit onderwerp geen actualiteitsdebat hadden gevraagd, dan zou niemand het nog begrijpen.

Ik wil toch nog even herhalen wat ik daarnet al heb gezegd. In de commissie van 7 maart zegt de heer Van Dijck: “Ik wil met enige schroom het volgende meegeven. Collega’s, er wordt inderdaad aan gewerkt.” Dat is dus aan die hervorming. De heer Van Dijck zegt verder: “Eergisteren nog kreeg ik telefoon van een journalist, die mij vragen stelde. Ik heb toen ook gezegd dat ik geen verklaringen afleg zolang de zaken in ontwikkeling zijn. Wij hebben allemaal voldoende ervaring om te weten dat wanneer politici voor hun beurt spreken, dit maar één intentie heeft, namelijk iets te laten kapseizen. Ik hul mij nu in een zekere zweem van stilzwijgen.” Dat is dus op 7 maart. De heer Van Dijck besluit dan met: “Ik weet dat dit voor de collega’s niet leuk is, maar ik schaar mij mee in een proces van realisatie en niet in het counteren van zaken door allerlei boude verklaringen. Maar ik begrijp de ongedurigheid bij een aantal collega’s.”

Mijnheer Van Dijck, wat is er sinds 7 maart gebeurd dat u toen niets wilde zeggen terwijl u nu op de voorpagina van De Tijd staat? Wat is er nu gebeurd? Dat zou ik willen weten.

De voorzitter: De heer Van Dijck is de zevende spreker. Dus hij krijgt zo dadelijk het woord.

Ik geef nu eerst opnieuw het woord aan mevrouw Helsen.

Mevrouw Kathleen Helsen: Ik wil afronden door duidelijk te zeggen dat CD&V een hervorming van het secundair onderwijs wil, en dat we de problemen en de knelpunten die er zijn, op een degelijke manier willen aanpakken. Uitstel van beslissing is geen enkele oplossing. We mogen niet bij de pakken blijven zitten. We zijn het echt aan onze jongeren verplicht. Het is tijd voor een eenduidig en blijvend engagement. CD&V is in staat om verdere stappen vooruit te zetten. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Voorzitter, minister, collega's, in een ding moet ik de oppositie toch wel een beetje gelijk geven: ik vind dat het ook min of meer op een soap lijkt. *(Applaus bij Open Vld en LDD)*

Het is de zoveelste keer dat we hier het debat voeren over de hervorming van het onderwijs, een zeer moeilijk en fundamenteel debat, maar niet om de juiste redenen. Opnieuw omdat er in de pers iets gebeurt wat we eigenlijk van ervaren politici niet verwachten. Om die reden staan wij hier vandaag en voeren we het debat, niet alleen over het verkeerde thema, maar misschien ook wel op het verkeerde moment.

Ik vind het een beetje jammer dat in de kranten wordt geschreven dat de hervorming van het secundair onderwijs het sluitstuk en het paradepaardje is van de Vlaamse Regering in deze legislatuur. Ik vind dat jammer. Als we de hervorming van het onderwijs moeten doorvoeren, dan gaat het niet over paradepaardjes of sluitstukken, maar over het feit dat de sociaal-economische vooruitgang van alle bevolkingsgroepen moet worden gegarandeerd, dat het onderwijs de kansschepper bij uitstek moet zijn en dat ons onderwijs er moet voor kunnen zorgen dat jongeren attitudes en vaardigheden verwerven om talenten te ontwikkelen met het oog op hun deelname aan de maatschappij. Jammer genoeg vervult het onderwijs deze taak niet voor alle jongeren. Ondanks de hoge kwaliteit van de scholen vallen grote groepen jongeren vandaag uit de boot en verspillen we als samenleving talent – een verspilling die we ons niet kunnen veroorloven.

Jongeren maken verkeerde keuzes omdat ze die te vroeg moeten maken, omdat ze niet in alle gevallen worden bepaald door hun talenten maar door hun sociaal-economische achtergrond. Daardoor raken ze gedemotiveerd. Ze komen zelf zeggen, wanneer ze in het technisch of beroepsonderwijs zitten, dat ze ooit in de Latijnse gestart zijn en tja, nu hier verzeild zijn geraakt. Dan voel je bijna een verontschuldiging.

Collega's, ik heb een universitair diploma, maar ik ben zo blij dat als mijn dak lekt, ik een beroep kan doen op een goed opgeleide dakwerker en dat ik om mijn tegels te leggen, een beroep kan doen op een zeer vakbekwame tegellegger. Ik stel vast dat het vandaag niet meer zo eenvoudig is om er een beroep op te kunnen doen.

En daar moeten wij ons hier mee bezighouden: de ongekwalificeerde uitstroom – en erger nog: jongeren die jaren op de schoolbanken zitten en toch nog uitstromen zonder diploma –, het watervaleffect. De sp. a gelooft in het feit dat het onderwijs nog steeds de belangrijkste emancipatorische factor is. Onderwijs moet gelijkheid vergroten en niet de ongelijkheid in stand houden. Iemands achtergrond mag nooit zijn of haar toekomst bepalen. Daarom is die hervorming nodig.

Hebben wij hier gesproken van een big bang? Ik denk het niet. Wat we wel altijd hebben gezegd is dat we, voor we stapsgewijs een hervorming doorvoeren, eerst en vooral een zicht moeten hebben op het volledige plan. Niemand begint een huis te bouwen zonder vooraf een

goed plan te hebben, want dat zou alleen maar tot grote moeilijkheden leiden. De hervorming is geen revolutie: ze moet gefaseerd gebeuren. De voorwaarde is, nogmaals, dat we moeten weten waar we heen willen.

Definitieve schoolkeuzes komen op dit moment te vroeg. Ze moeten kunnen worden uitgesteld. Wij zijn voorstanders van die brede algemene graad, zodat alle jongeren algemeen en breed kunnen worden gevormd. Wij zijn voor een onderwijs niet alleen voor de middelmaat, maar vooral voor onderwijs op maat, waarbij er wordt geredieerd, geprikkeld en verdiept. Het onderwijs moet vooral positieve keuzes toelaten. Het moet mensen leiden naar aso-richtingen, maar zeker ook naar technische en beroepsgeoriënteerde richtingen, omdat dáár hun talent ligt, omdat ze daarvoor kiezen, zonder zich te willen verontschuldigen omdat ze in die richting zitten.

Deze onderwijshervorming is geen doel op zich. We zijn er echter van overtuigd dat de randvoorwaarden op dit moment beschikbaar zijn: inzetten op sterke leerkrachten door middel van een nog betere lerarenopleiding en de herwaardering van het beroep, een betere overgang tussen basis- en het secundair onderwijs, een betere afstemming van beroepstechnische richtingen op de arbeidsmarkt en het doen verdwijnen van die artificiële schotten tussen aso, tso en bso. Dát is de inzet van deze hervorming. Daarover zou het debat moeten gaan. (*Applaus bij sp.a en CD&V*)

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Mevrouw Helsen... Mevrouw Deckx, bedoel ik. Ik hoop dat u inwisselbaar bent, en dat de heer Van Dijck dat straks ook zal blijken, zodat we weten dat de Vlaamse Regering één standpunt heeft.

U zegt heel duidelijk voor een brede eerste graad te zijn, met uitstel van de studiekeuze. U zegt de schotten tussen aso, bso en tso te willen wegwerken. U kunt dat echter niet in het luchtledige zeggen. U maakt deel uit van de meerderheid. Uw partij maakt deel uit van de Vlaamse Regering. U bent nu al jaren aan het onderhandelen daarover. Men vertelt ons dat dit de jongste maanden zeer intensief gebeurt. Namiddagen lang hebt u vergaderd. U moet echter begrijpen dat dit vanuit het standpunt van de oppositie behoorlijk hallucinant is. Nog steeds hebben we er geen enkel zicht op welke richting u zult uitgaan. Er wordt steeds gezwaaid met die sterkte-zwakteanalyse. Daarover is men het eens. Ik denk dat zo ongeveer heel Vlaanderen het daarover eens zal zijn, al weten we niet precies wat die inhoudt, maar goed. Is er een ruime consensus voor uw voorstellen voor die brede eerste graad, voor dat uitstel van de studiekeuze en het wegwerken van die schotten? Kunt u me dat bevestigen?

Mevrouw Kathleen Deckx: Mevrouw Meuleman, ik denk niet dat het aan mij is om nu te bevestigen of te ontkennen. Ik heb hier als parlements lid van de sp.a-fractie de sp.a-standpunten vertolkt. Ik ga me op dit ogenblik niet uitspreken over wat de Vlaamse Regering uiteindelijk naar voren zal schuiven, want dan doe ik misschien wel hetzelfde wat veel collega's doen, namelijk spreken voor mijn beurt.

Ik begrijp heel goed dat u als oppositie op antwoorden wacht, en dat u uw oppositierol speelt – het zou er nog aan ontbreken. Ik vind het echter ook heel knap dat u zegt dat de meerderheid daar heel hard aan werkt. We zijn ook van plan dat te blijven doen.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Mevrouw Deckx, ik heb met aandacht naar uw toespraak geluisterd. Soms heb ik echter mijn lach moeten bedwingen. Niemand wil plotseling nog de big bang. Vier jaar geleden was dat wel zo aangekondigd. U mag allemaal op uw hoofd staan, maar dat is wél zo aangekondigd, weliswaar niet in die bewoordingen.

Er werd alleszins aangekondigd dat het rapport-Monard, toch wel een big bang, een grote hervorming, zou worden doorgevoerd.

Ik nam ook deel aan die commissie, mevrouw Deckx, en ik heb daar niet liggen slapen. Ik heb gehoord wat daar gezegd werd. Nu zegt u, samen met mevrouw Helsen, dat u een plan wilt en dat er deze en volgende legislatuur stappen moeten worden gezet.

U staat hier als vertegenwoordiger van de sp.a. U neemt deel aan de besprekingen. Ik heb een concrete vraag voor u: welke stappen binnen de hervorming van het secundair onderwijs wil de sp.a deze legislatuur nog gerealiseerd zien?

Mevrouw Kathleen Deckx: Ik zou mijn speech kunnen herhalen, maar ik neem aan dat u ook nu niet hebt zitten slapen en dat u heel goed gehoord hebt wat ik gezegd heb. Ik zal mijn betoog dan ook niet herhalen.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Het was alleszins iets totaal anders dan wat mevrouw Helsen heeft gezegd en het was totaal anders dan wat in het krantenartikel van De Tijd staat. Ik denk dus dat de fracties onderling van mening verschillen en ik ben dan ook nieuwsgierig of dat in de Vlaamse Regering ook zo tot uiting zal komen.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Voorzitter, minister-president, minister, collega's, ik heb inderdaad het gevoel dat ik in de serie 'Beschuldigde, sta op' ben beland. Ik heb daar ook geen problemen mee. Daarnet zei iemand dat hij dat niet verwachtte van een ervaren politicus. Ik zit al achttien jaar in de politiek. Het volgende actualiteitsdebat waar ik aanleiding toe zal geven, zal dan waarschijnlijk in 2031 plaatsvinden.

In ieder geval, collega's, wordt het stilaan een gewoonte dat we op gezette tijdstippen in dit parlement een actualiteitsdebat houden over de verschillende facetten van onderwijs. Het is volgens mij terecht dat er over onderwijs wordt gedebatteerd. Het is niet gewoon belangrijk, maar immens belangrijk. Het feit dat verschillende collega's daar hun zeg over willen doen, siert dat ook.

Maar, collega's, de klemtonen die mijn partij wil leggen met betrekking tot onderwijs en de hervorming ervan en de problemen die we willen aanpakken, zijn vandaag niet anders dan gisteren of eergisteren. Wat er gebeurd is, is dat zowel mijn fractie, mijn fractievoorzitter, als ikzelf, geconfronteerd werden met de bemerking dat de N-VA blokkeert en elke hervorming onmogelijk dreigt te maken. En dat heb ik ontkend, omdat het niet juist is.

Ik heb dat ontkend, collega's, en heb geredeneerd dat als anderen menen in onze plaats te moeten spreken, ik niet langer kan zwijgen. Ik heb ook duidelijk gezegd dat de besprekingen binnen de meerderheid op een constructieve manier lopen. En ja, ook wat in de motie staat die in dit parlement werd goedgekeurd, waarvan ik trouwens mede-indiener was, blijven voor mij geen loze woorden. Om maar te zeggen, collega's, dat dit hier voor mij geen nieuws is. Ik heb er echter geen probleem mee dat er om een actualiteitsdebat wordt gevraagd.

Laat me vooreerst benadrukken dat onze fractie, ikzelf, onze partij en onze ministers, zeer constructief meewerken aan de hervormingen die noodzakelijk zijn in het secundair onderwijs. Laat me duidelijk zijn ...

Mijnheer Vereeck, u kent geen gevoelens van respect. *(Opmerkingen van de heren Lode Vereeck en Kris Van Dijck)*

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Mijnheer Van Dijck, ik begin stilaan duidelijk in te zien wat er eigenlijk is gebeurd. Vandaag is in De Tijd een interview verschenen. Volgens u is er niets nieuws aan de hand. Er is niets gebeurd en u werkt nog steeds constructief mee met de ministers aan deze hervorming. Eigenlijk gaat het dus om een ondersteunend interview. Heb ik dat goed begrepen?

De heer Kris Van Dijck: Ik heb geen interview gegeven. Ik heb gezegd dat ik ontken dat wij alles blokkeren.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Eigenlijk wil ik een persoonlijk feit beslechten. Volgens de heer Van Dijck toon ik geen respect. Volgens mij ben ik een van de parlementsleden die het meest respect voor zijn collega's toont. Ik kom steeds met inhoudelijke argumenten en met dossiers naar buiten.

De heer Van Dijck heeft net beweerd dat hij constructief aan deze onderwijshervorming blijft meewerken. We moeten echter duidelijk zijn. Heel Vlaanderen weet dat er van die onderwijshervorming niets meer in huis zal komen. Het is dan ook zeer bizar dat de heer Van Dijck hierover in De Tijd communiceert. Hij wil op die manier duidelijk maken dat die hervorming, meer bepaald die brede eerste graad, er niet zal komen.

Ik vraag me af waarom de heer Van Dijck hierover communiceert. Indien hij echt wil laten weten dat hij constructief wil meewerken en dat de Vlaamse Regering aan elkaar hangt, is dit net het moment om te zwijgen. Toch communiceert hij hierover. Hij geeft de minister van Onderwijs duidelijk lik op stuk. Hij stelt dat de hervorming er niet zal komen.

Ik vind wat de heer Van Dijck gedurende eerste drie of vier minuten van zijn toespraak heeft gezegd, dan ook lachwekkend.

De heer Kris Van Dijck: Ik neem daar akte van. Ik wil evenwel benadrukken er een constructieve sfeer heerst. Alle meerderheidspartijen delen dezelfde doelstellingen. Indien dat niet zo zou zijn, moeten de anderen mij maar tegenspreken. Die doelstellingen bestaan erin de prestaties van de moeilijk lerende en de meest gemotiveerde leerlingen op het Europees topniveau te brengen en het aantal niet-gekwalificeerde schoolverlaters te verminderen. Dat staat trouwens ook in het Vlaams regeerakkoord.

Binnen de meerderheid is iedereen het erover eens dat we het probleem van de ongekwalificeerde uitstroom moeten aanpakken. Aan de manier waarop we die doelstellingen moeten bereiken, wordt momenteel door alle drie betrokken partijen naarstig gewerkt. Dat is ook precies wat wij willen.

Ik heb ook verklaard dat ik op de vraag of er dan geen big bang komt, antwoord dat 'hervorming' geen synoniem van 'tabula rasa' is. De hervorming kan trouwens enkel slagen als er voldoende draagvlak bestaat. Dit draagvlak moet er niet enkel zijn binnen de politiek, maar ook bij alle stakeholders op het terrein. De hervorming moet immers op het terrein tot stand worden gebracht. Daar horen we zelden een pleidooi voor een big bang. Kortom, die big bang is niet nodig. We onderkennen dat er heel wat noden zijn. Daar werken we aan.

De heer Boudewijn Bouckaert: Mijnheer Van Dijck, ik zou graag wat concreter worden. De meerderheidspartijen uiten zich hier in algemene bewoordingen. Ik heb de indruk dat het debat op die manier enigszins wordt ontweken.

U hebt verklaard dat u geen tabula rasa wilt. Ik vind dat een gezond standpunt. Vindt u dan ook dat de opties die minister Smet in zijn oriënteringsnota 'Mensen doen schitteren' heeft genomen, een tabula-rasahervorming betekenen? In die nota wordt tenslotte een heel grondige hervorming voorgesteld. Het onderscheid tussen aso, bso en tso moet verdwijnen. Er komt een gezamenlijke eerste graad. Er wordt gewerkt met belangstellings- en studiegebieden.

Betekent die heel grondige hervorming volgens u een tabula rasa-hervorming? Ik wil daar een concreet antwoord op. Indien u dat bevestigt, weten we waar de N-VA staat. De N-VA wijst in dat geval de voorstellen af. We verwachten van een belangrijke meerderheidspartij dat ze dan ook een alternatief voorstelt. Dat krijgen we echter niet.

De heer Kris Van Dijck: In die nota staan zeer positieve zaken, waaraan we inderdaad nog aan het werken zijn. Met tabula rasa bedoel ik: alles weg, een volledig nieuw verhaal. Dat heb ik ontkend. En dat hoor ik ook van mijn collega's van sp.a en CD&V. Dat is niet aan de orde.

Collega's, we dreigen in een discussie te komen over wat groot is en wat klein. Komen er grote hervormingen, komen er kleine hervormingen? Wij stellen duidelijk dat er gepaste maatregelen moeten worden genomen. Voor de ene zal dat groot zijn, voor de andere zal dat klein zijn.

In ieder geval gaan we voor de stap-voor-stapstrategie. Die woorden neem ik in de mond en – ik zou bijna zeggen, in het Kempisch – ‘het kot is te klein’. Stap voor stap: die woorden heb ik ministers in de mond horen nemen, net als de reeds geciteerde heer Monard. Stap voor stap: zorgen dat het veld mee is, zorgen dat de mensen en de leerkrachten, in die scholen waar hard wordt gewerkt, mee zijn.

De heer Wim Van Dijck: Mijnheer Van Dijck, naamgenoot, ik heb toch enkele vragen voor u. Mevrouw Vanderpoorten heeft ook al gevraagd waarom u met de pers hebt gepraat, terwijl u zich een maand geleden nog stoer op de borst klopte en zei dat u niet praat in de pers. U zei dat u zelfs in de commissie Onderwijs het achterste van u tong niet laat zien, want dat is niet constructief. Nu doet u dat wel.

Er is één spreekster vandaag toch iets concreter geweest dan de anderen. Mevrouw Deckx heeft duidelijk laten verstaan dat zij wel voor het wegslaan van de schotten tussen aso, bso en tso is en dat zij wel voorstander is van een brede eerste graad. Ik zou graag hebben dat u eens antwoordt op haar voorstellen. Circuleren die voorstellen in de Vlaamse Regering? Gaan we die richting uit? En wat vindt u daarvan?

De heer Kris Van Dijck: Ik ben begonnen met de vraag. Mevrouw Vanderpoorten, ik sta nog altijd op het punt dat ik op 7 maart 2013 heb gegeven. Maar als je wordt geconfronteerd met verhalen en met gegevens over waar je partij voor staat, dan getuigt zwijgen van lafheid. *(Opmerkingen van de heer Lode Vereeck)*

Op dat moment moet je spreken.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Mijnheer Van Dijck, laat ons even recapituleren. U werd dus geconfronteerd met een vraag van de pers, waarbij werd gezegd dat de N-VA elke hervorming verwerpt. U wilde daarop antwoorden en dat ondersteunend interview geven, om te zeggen dat dat eigenlijk niet waar is en dat de N-VA nog altijd achter die hervorming staat. Dat is verkeerd weergegeven. Wij hadden allemaal de indruk dat het niet helemaal zo op te vatten was, maar goed, laat ons nu van de veronderstelling uitgaan dat u hebt willen zeggen dat het niet waar is en dat de N-VA nog altijd achter de hervorming staat zoals u er op dit moment mee bezig bent. Het is niet duidelijk hoe dat dan is.

In dat geval worden de vragen toch des te pertinent. U moet dat toch begrijpen. We zijn er jarenlang mee bezig. In het regeerakkoord wordt letterlijk verwezen naar de nota-Monard. In die nota-Monard staat letterlijk dat men een brede eerste graad wil, om de studiekeuze uit te stellen, om de schotten tussen aso, bso en tso en het vreselijke watervalstelsel weg te werken. De nota van minister Smet ‘Mensen doen schitteren’ was gebaseerd op de nota-Monard. Mevrouw Deckx herhaalt hier nog eens dezelfde principes. Mevrouw Helsen spreekt zich niet letterlijk zo uit. Goed, ik weet niet wat ik van haar betoog moet denken. Dan komt u en wordt het helemaal onduidelijk.

Staat u nog achter het regeerakkoord dat u hebt ondertekend, mijnheer Van Dijck, waarin letterlijk wordt verwezen naar de nota-Monard en zult u dus verder gaan in die richting wat de hervorming betreft? Wanneer zullen wij dat eindelijk weten?

De heer Kris Van Dijck: Eén, wij staan nog volmondig achter het regeerakkoord. Twee, wij staan volmondig achter de motie die is goedgekeurd in dit parlement.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Ik wil u ook een heel concrete vraag stellen, mijnheer Van Dijck. De ondertitel in de krant vandaag is: ‘N-VA-onderwijsexpert Kris Van Dijck blokt plannen minister Pascal Smet af’. U zegt formeel dat dat verkeerd is, dat u met de minister op dezelfde lijn staat. Begrijp ik dat goed?

De heer Kris Van Dijck: Wij zijn op dit moment, zoals in de motie ook gevraagd wordt, aan het werken aan die hervorming van het secundair onderwijs.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Betekent dit dan dat uw voorzitter, de heer De Wever, is teruggekomen op zijn uitspraken van vorig jaar? Heeft hij zijn woorden van toen ingeslikt? Dat is een concrete vraag. Is de heer De Wever van mening veranderd sinds vorig jaar? Hij heeft toen immers heel duidelijke uitspraken gedaan over de hervorming.

De heer Kris Van Dijck: Wij werken aan de hervorming, wij werken aan de hervorming. (*Rumoer*)

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, ik heb drie, korte, vragen. Mijnheer Van Dijck, wij zitten hier in dit actualiteitsdebat naar aanleiding van uw uitspraken in de pers. U zegt dat u geen interview hebt gegeven, maar dat u hebt geantwoord, omdat u als partij wordt uitgedaagd. Door wie bent u uitgedaagd? Door welke partijen hebt u gemeend nu te moeten communiceren? Ik zou dat heel concreet willen weten.

Het sluitstuk of het kroonstuk van de hervorming van Monard is de brede eerste graad: het opheffen van de schotten tussen aso, bso en tso. Ook een heel simpele vraag is: is de N-VA, en bent u, nu nog voor die eerste brede graad, ja of nee? En wat is de timing voor de invoering daarvan?

De heer Kris Van Dijck: Ik word uitgedaagd door een journalist die mij een stelling voor de voeten gooit en ik antwoord daarop, collega Vereeck. (*Rumoer*)

Over het thema van de brede eerste graad is al veel gediscussieerd en we zullen daar vanuit de meerderheid met gepaste antwoorden komen. Voorzitter, laat dat in ieder geval de boodschap zijn die ik vandaag wil brengen.

De heer Lode Vereeck: Dat betekent dus dat het eigenlijk niet andere partijen zijn geweest, maar journalisten die u hebben uitgedaagd.

De heer Kris Van Dijck: Ik heb een vraag gekregen, en ik heb daarop geantwoord.

De heer Lode Vereeck: U hebt dan als ervaren politicus – u bent 18 jaar lang fractieleider geweest en bent de expert inzake Onderwijs – gemeend om daarop te moeten reageren? Zou het dan niet van enige koelbloedigheid, om niet te zeggen loyaliteit, getuigen om over die onderwijshervorming te zwijgen? Voor alle duidelijkheid: wij hebben u niet uitgedaagd, u bent naar de pers gestapt, u hebt het nodig geacht om de regering en in het bijzonder de minister van Onderwijs te schofferen. We zijn nu vier jaar bezig in dit parlement. Wat ik niet begrijp is dat wij geen antwoord krijgen op de cruciale vraag: voor of tegen brede graad?

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Mijnheer Van Dijck, uw communicatie lijkt een beetje op die van de trainer van Anderlecht, Van den Brom. U zou ook een boete moeten krijgen, u steekt alle schuld op iemand anders. U bent verantwoordelijk voor uw uitspraken.

De heer Kris Van Dijck: Ik neem niets van mijn woorden terug.

De heer Boudewijn Bouckaert: Mijnheer Van Dijck, mijn fractievoorzitter, de heer Vereeck, heeft u een vraag gesteld waarop u niet wilt antwoorden. U bent lid van de N-VA, u bent onderwijsspecialist van de N-VA en er is een tekst van de N-VA, namelijk 'Slimme maatregelen voor een secundair onderwijs op topniveau' – ik heb de tekst bij mij. Ik neem aan dat u die tekst kent? Ja. U hebt misschien aan die tekst meegeschreven? Ja. In die tekst staat heel duidelijk "Er moeten dus absoluut aparte, meer arbeidsgerichte leerroutes blijven bestaan vanaf de eerste graad." U verwerpt de gezamenlijke eerste graad vanaf 12 jaar. En ik steun u daarin, maar zeg dan verdorie eens op deze tribune dat u bij dat standpunt blijft. Zeg dat eens. (*Applaus bij LDD en het Vlaams Belang*)

De heer Kris Van Dijck: Ik zeg dat niet.

De heer Boudewijn Bouckaert: Neem dan ontslag bij de N-VA.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Collega Van Dijck, ik heb goed geluisterd, en ik heb trachten te begrijpen wat er werd bedoeld in het artikel en wat u vandaag zegt.

Maar u hebt maar één van de doelstellingen van de hervorming waar we aan werken genoemd, u bent er een aantal belangrijke vergeten. Ik wil even duidelijk stellen dat het voor CD&V een belangrijke doelstelling is om tegemoet te komen aan de vraag van de bedrijven. Zij zeggen al jaren dat ze geen technisch geschoold personeel, geen ingenieurs vinden. Die vraag wordt voor een groot deel beantwoord met deze hervorming van het secundair onderwijs. Het is precies de uitdaging van een hervorming secundair onderwijs. U verwijst daar op geen enkel moment naar; ik heb gewacht tot op het einde van uw toespraak.

Ik wil u dus bij dezen vragen of u de doelstelling deelt dat we er effectief voor moeten zorgen dat we een structuur hebben die ervoor zorgt dat het watervalstelsel wordt aangepakt en dat technische opleidingen aantrekkelijk zijn voor jongeren.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Mijnheer Van Dijck, misschien zal ik u een beetje helpen om uw geheugen op te frissen.

De heer Kris Van Dijck: Dat is niet nodig.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Mevrouw Vanderpoorten citeerde daarnet uit een artikel uit De Tijd en ze fraseerde de ondertitel. Ik citeer uit een Belga-bericht waarin letterlijk staat: “Wat de hervormingen ook worden, de gemeenschappelijke sokkel die nu al bestaat in een eerste graad van het algemeen secundair onderwijs, zal niet groter worden.” U legt zich dus duidelijk voor een hervorming van de eerste graad, voor een brede eerste graad en voor het uitstel van de studiekeuze.

Ik ben benieuwd naar het antwoord van minister Smet. Na het horen van het betoog van mevrouw Deckx denk ik dat hij er nog steeds van uitgaat dat het in die richting zal evolueren. Ik zie dus een heel duidelijk probleem, tenzij u nu op dit moment zegt dat u wat gas teruggenomen hebt, dat u terug achter de regering en de plannen van minister Smet staat en dat u verkeerd was in het interview en bij Belga. Mogen we dit afleiden uit uw betoog, mijnheer Van Dijck?

De heer Kris Van Dijck: Ik zeg niet dat ik verkeerd ben. Ik zeg dat we op dit moment aan het werken zijn conform de opdracht die in de motie werd geformuleerd en dat we eerstdaags met teksten dienaangaande zullen komen. Dat heb ik gezegd. Ik heb ook gezegd dat we op dit moment de debatten en het gesprek niet blokkeren. Dat is het enige wat ik heb gezegd. Zo snel de teksten klaar zijn en er een akkoord is, zal het aan de minister van Onderwijs zijn om ze wereldkundig te maken.

Ik wil ook afsluiten met een citaat. Op 7 maart, de dag waarop mevrouw Vanderpoorten mij citeert, was er op Canvas een uitzending van Panorama: ‘Schoolvoorbeelden van hervormingen’. Het was een sterk programma waarin ook getoond werd dat heel veel kan, en dat waar een wil aanwezig is, heel veel mogelijk is. Ik wil mijn betoog eindigen met een stuk uit het citaat waarmee de heer Monard deze uitzending afsloot: “We moeten inderdaad een visie hebben waar we naartoe willen, maar tegelijkertijd ook pragmatisch. Stap per stap en telkens bijsturen, dan hebben we de grootste zekerheid dat we ons niet vergissen en dat we leerlingen niet als proefkonijnen gebruiken, want dat willen we niet. We willen geen generatie opofferen. Maar je kan ook een generatie opofferen door alles te laten zoals het is, terwijl je goed weet dat het anders moet zijn.”

Welnu, dames en heren van de regering, ook dat engagement wensen wij blijvend op ons te nemen. *(Applaus bij de N-VA en de Vlaamse Regering)*

De heer Jos De Meyer: Vera Celis was duidelijker.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, dames en heren, het is niet de eerste keer dat we in deze Koepelzaal – onder een stralende zon trouwens – een debat voeren over de hervorming van het secundair onderwijs. Ik had de vorige keer gehoopt, en met mij de Vlaamse Regering, dat, een volgende keer dat we er hier een debat over zouden houden, het zou gaan over de beslissing die de Vlaamse Regering had genomen. Dat was ook de afspraak. En ik houd me aan die afspraak. Ik vind dit debat dan ook niet goed, ook niet ten aanzien van de onderwijswereld, want die mensen weten uiteindelijk ook niet meer waar het naartoe zal gaan.

Dames en heren, elke minister van de Vlaamse Regering moet het regeerakkoord uitvoeren, en niet alleen het regeerakkoord, maar ook de moties en resoluties van dit Vlaams Parlement.

En er is al verschillende keren, door leden van de meerderheid maar ook van de oppositie, verwezen naar de motie van november 2012. Daarin staat heel duidelijk dat wij het secundair onderwijs moeten hervormen, en dat die hervorming voor het einde van de legislatuur met een masterplan en een ontwerp van decreet aan dit parlement moet worden voorgelegd. Op korte, middellange en lange termijn moeten maatregelen worden genomen die moeten aansluiten bij dat masterplan. Zoals mevrouw Deckx zegt, heeft het geen zin om maatregelen te nemen als men niet weet waar men naartoe gaat.

Een minister en een Vlaamse Regering moeten dat regeerakkoord en die motie uitvoeren. Ik heb de afgelopen weken en maanden de opdracht die dit parlement me heeft gegeven, heel nauwgezet uitgevoerd. Ik heb intensief overleg gepleegd met de onderwijsverstrekkers, met de werkgevers, met de meerderheidspartijen, soms samen, soms bilateraal, soms met ministers, soms met parlementsleden, met critici, en ook met mensen die bezorgd waren. Ik ben ook naar Canada geweest waar die hervorming is doorgevoerd, om te kijken wat de valkuilen zijn en wat we vooral niet moeten doen.

Na dat intensief overleg heb ik in uitvoering van die motie voor de eerste keer een voorstel tot hervorming van het secundair onderwijs op tafel gelegd.

Ik hoor nu sommige mensen zeggen wat ik ooit zou hebben gezegd, met name dat die oriëntatienota een discussienota was om een debat te voeren. Dat debat is gevoerd, ook publiekelijk. Mensen hebben hun bezorgdheid geuit en wij hebben daarnaar geluisterd. Ik heb heel concreet een voorstel uitgewerkt. Dat voorstel beantwoordt aan de motie van dit parlement. Het is gebaseerd op de sterktes en zwaktes van ons secundair onderwijs en op de doelstellingen van de hervorming.

Er is hier vandaag al veel over big bangs gesproken. Ik weet niet waar die obsessie vandaan komt. Maar noch ik, noch een lid van de regering hebben vanaf het begin ooit gezegd dat er een big bang moest komen. Wij hebben altijd gezegd, en ook Monard zegt dat trouwens, dat er een visie moet zijn, een masterplan. Vervolgens is er tijd nodig om dat uit te voeren. Indien mogelijk moet er ook worden bijgestuurd. Ik zeg voor de allerlaatste keer dat er geen big bang moet komen. Ook de minister-president heeft dat gezegd alsook de heer Van Dijck. We zeggen het allemaal, zelfs de oppositie, dat er geen big bang zal komen waarbij alles in één keer verandert. Niemand wil dat, niemand kan dat overigens. Wel moeten we beslissingen nemen. We moeten een weg kiezen en maatregelen nemen op de korte, middellange en lange termijn.

Ik persoonlijk – maar ook de volledige regering die me daarin is gevolgd – heb altijd als uitgangspunt genomen dat de hervorming van het secundair onderwijs in het teken moet staan van het hoger leggen van de lat voor iedereen en het dichten van de kloof. Of zoals men dat in het Engels zegt: ‘raising the bar, closing the gap’. We moeten sterke kinderen in ons onderwijs sterker maken en zwakke kinderen in het onderwijs ook sterker maken. Wij willen een excellent onderwijs voor alle kinderen in Vlaanderen.

Wij hervormen niet om te hervormen. Wij hervormen omdat het nodig is, opdat elk kind in Vlaanderen de juiste keuzes kan maken en kan weten waar het goed in is. Elk kind moet samen met zijn ouders op de juiste manier worden georiënteerd. Immers, de keuzes die men maakt in het secundair onderwijs bepalen het leven van de kinderen. Het gaat dan niet over structuren of supergrote, kleine of welke hervormingen dan ook, het gaat over de noodzakelijke hervorming van ons secundair onderwijs die iedereen vraagt. Iedereen die begaan is met ons onderwijs, weet dat er ingrepen moeten gebeuren.

Dames en heren, ik heb dat voorstel op tafel gelegd. We hebben daar binnen de meerderheid rond gewerkt. Vorige vrijdag heb ik aan de regering voorgesteld – en de regering is me daarin gevolgd – dat vanaf nu de komende weken de ministers dit dossier zullen behandelen. Er moeten immers een aantal knopen worden doorgehakt, en het moeten uiteindelijk ministers zijn die dat doen. Wij hebben vorige vrijdag al afgesproken dat deze regering voor eind mei een beslissing zal nemen die een belangrijke en noodzakelijke hervorming van het secundair onderwijs zal inhouden.

Mevrouw Vanderpoorten, ik heb altijd geleerd, als je in situaties als deze komt: ‘stay focused.’ Laat u niet afleiden. Dat is ook wat we doen. We blijven gefocust. De focus is voor mij heel duidelijk. Laat mij even citeren uit de Bijbel, uit Mattheus: als je gelooft, kun je bergen verzetten. Dat is de samenvatting van het verhaal in Mattheus. Maar je begint met een droom, en het geloof dat die droom en die visie werkelijkheid kunnen worden. Ik blijf geloven, en met mij alle partijen van de regering, dat we die noodzakelijke hervorming kunnen doen.

Ik ga er ook van uit, voorzitter, dat elke partij van de meerderheid in deze Vlaamse Regering het regeerakkoord uitvoert, dat elke partij woord zal houden, dat elke partij de moties steunt. Dat is voor mij een kwestie van betrouwbaarheid en eerlijkheid. Ik dank u. (*Applaus bij de meerderheid*)

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Minister, ik twijfel er niet aan dat u gefocust bent en uw doel nog wilt bereiken. Maar ik heb u wel horen zeggen dat u voor het einde van de legislatuur nog een ontwerp van decreet klaar en goedgekeurd wilt hebben. Een ontwerp van decreet is gewoon niet meer mogelijk, minister.

Volgend jaar rond deze tijd zitten we hier misschien niet meer, want er zijn verkiezingen in mei. Het parlement zal op een bepaald moment stoppen met vergaderen. Het moet dan rond zijn in maart. Dat is minder dan een jaar. Als je in Onderwijs een decreet rond wilt krijgen, heb je nog de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor), de vakbonden, de Raad van State, je hebt drie keer een goedkeuring van de regering nodig. Dat is gewoon onmogelijk.

Minister Pascal Smet: In de motie staat heel duidelijk: “Het Vlaams Parlement vraagt de Vlaamse Regering tegen het einde van de legislatuur een masterplan/ontwerp van decreet uit te werken dat de noodzakelijke hervorming van het secundair onderwijs uitwerkt.” In het regeerakkoord, mevrouw Vanderpoorten, is niet afgesproken dat dat ontwerp van decreet in het parlement moest zijn goedgekeurd. Vanaf de eerste dag heb ik gezegd dat ik hoopte dat we dat zouden kunnen.

Ik vind het belangrijk om, als we dat masterplan hebben, ook nog een aantal maatregelen kunnen uitvoeren, waar we de afgelopen weken binnen de meerderheid overigens al hard aan gewerkt hebben en een aantal beslissingen over hebben genomen.

De regering heeft vandaag opnieuw bevestigd dat wij voor eind mei een masterplan zullen voorleggen, overeenkomstig deze motie.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Volgende maand moet dat masterplan er dus zijn?

Minister Pascal Smet: We zullen een beslissing nemen, een masterplan, zoals de motie vraagt. We zullen dat hier dan ook bespreken.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: We weten dat u excellent onderwijs wilt. U wilt de lat hoger leggen en de kloof tussen de zwakste en de sterkste leerlingen dicht. Ik denk niet dat er iemand in de onderwijswereld is die deze uitgangspunten niet kan delen. Maar u hebt met geen woord gerept over uw manier van werken, terwijl we in mei toch een nota mogen verwachten, zegt u. We hebben hier vandaag vernomen dat er over de manier van werken nog niet de minste overeenstemming bestaat.

Samen met mevrouw Vanderpoorten twijfel ik er sterk aan of het nog voor deze legislatuur zal zijn. Dat betekent dat we een hele legislatuur tijd hebben verloren. We hebben in deze tijden van crisis niets gedaan om al die jongeren die uitstromen zonder diploma, te helpen. Dat cijfer blijft toenemen, het zijn er steeds meer. Die jongeren, zo bleek uit een onderzoek van de VDAB gisteren, zijn vogels voor de kat. Ook Voka zegt dat letterlijk in een persmededeling vandaag. Het is onze plicht om juist die jongeren een perspectief op arbeid te geven. Vlaanderen doet nu al jaren niets voor hen. Ik vind dat echt heel erg.

Minister Pascal Smet: U mag twijfelen, mevrouw Meuleman, dat is uw goed recht. Het is aan ons om te bewijzen dat die twijfel ongegrond is, dat zullen we ook doen. Ik ben het niet met u eens dat we in de afgelopen vier jaar de ongekwalificeerde uitstroom niet hebben bestreden. Deze regering heeft op het vlak van onderwijshervorming heel wat gerealiseerd. Ga in de basisscholen maar vragen hoe het zit met de grootte van de kleuterklassen; dat probleem is opgelost. Ze zijn heel blij met die oplossing. Ik kan u een hele lijst van realisaties voorleggen. Er is nog werk, dat zult u mij niet horen ontkennen.

Ik heb nooit gedacht dat de hervorming van het secundair een gemakkelijke boswandeling zou worden. Die illusie heb ik nooit gehad, al was het maar omdat geen van mijn voorgangers er ooit in geslaagd is. De afgelopen weken en maanden heb ik wel vastgesteld dat het besef van de nood aan hervorming groeit, bij de meerderheid en bij het publiek. We hebben – de heer Van Dijk heeft dat net nog bevestigd – heel wat werk verzet over de doelstellingen, over de sterke en zwakke punten ervan. Zelfs over de inhoud hebben we vorderingen gemaakt. Er zijn nog wat punten van discussie, dat is begrijpelijk. Die moeten we nu beslechten. Voor eind mei 2013 zal de regering een beslissing nemen en dan hebben we nog een klein jaar de tijd om het ontwerp van decreet/masterplan aan het parlement voor te leggen.

Laat ons de komende weken geconcentreerd voortwerken. Ik zal dat doen, samen met de regering. Nogmaals, als men gelooft, kan men bergen verzetten. Dat is ongetwijfeld wat u al aan uw kind hebt verteld, mijnheer Bouckaert, want u hebt naar sprookjes verwezen; dit komt ook in sprookjes voor. Het is een belangrijke levensles die we aan kinderen proberen bij te brengen: als je maar hard werkt, goed je best doet, dan kom je er wel. Dat is de boodschap die we vaak meegeven in ons onderwijs, dat is ook de boodschap die ik heb meegekregen en die deze Vlaamse Regering ter harte zal nemen.

De heer Boudewijn Bouckaert: Minister, ik ben net terug uit het Heilige Land en uw Bijbelse citaten charmeren me wel.

Ik heb niet geteld hoe vaak u uw deadline hebt verschoven. We zitten aan wel vier, vijf of zes deadlines die telkens niet werden gehaald. Een beetje inlevingsvermogen in de oppositie mag dus wel; we trekken de geloofwaardigheid van de nieuwe deadline serieus in twijfel.

Telkens als we erover spreken, verzwakken de ambities. Vroeger werd er gesproken over een afgeronde hervorming. Dat werd een ontwerp van decreet dat later moest worden uitgevoerd. Nu is het een masterplan. In plaats van ‘raising the bar’ is het ‘lowering the bar’ geworden.

Ten slotte heb ik een specifieke vraag, minister. In De Tijd stond de mogelijkheid van een decreet goedgekeurd met een tweederde meerderheid, zodat de volgende Vlaamse Regering dat moet uitvoeren.

Mijn vraag is dan ook of u dat plan koestert. En indien u dat plan zou hebben, zou dat dan niet leiden tot een nietszeggend decreet? Want dan zou iedereen daarmee moeten instemmen en wordt het dus een hopeloos compromis.

Minister Pascal Smet: Mijnheer Bouckaert, ik zal nog eens herhalen wat ik heb gezegd. Het masterplan/ontwerp van decreet dat moest worden uitgewerkt, zal ook, zoals trouwens in die motie staat, een plan van aanpak bevatten met concrete maatregelen op korte termijn – dat betekent: nog deze legislatuur te beslissen –, op middellange en op lange termijn, en daar moet ook een timing op worden gezet. Dat is wat we hebben gezegd en wat we ook gaan doen. En het ligt op dit moment heel concreet op tafel. We moeten dat nu niet beginnen te schrijven. Het voorstel is er. Het wordt nu besproken. De regering zal op basis van dat voorstel een beslissing nemen.

De vorige keer hebben meerdere sprekers – ook ik en de minister-president – aangegeven dat het voor een grote hervorming altijd wenselijk is dat je op zijn minst de grote partijen maar liefst ook de minder grote partijen erbij kunt betrekken. Daarom hebben we ook altijd gezegd dat we in twee fasen zullen werken: de regering maakt eerst een meerderheidsakkoord, en dan kunnen we samen in een kortere debatronde zien of we dat verder kunnen uitbreiden. We hebben al aangetoond dat we met een bepaalde fractie erin slaagden om een hervorming van het hoger onderwijs door te voeren. Ook daar hadden we een tweederdemeerderheid nodig. We hebben dat toen heel constructief gedaan. Dat is, wat mij betreft en ook volgens de regering, voor herhaling vatbaar.

De heer Wim Van Dijck: Minister, ik heb begrepen dat u onverdroten doorgaat met de onderwijshervorming. Het tegendeel zou mij natuurlijk hebben verbaasd. U hoopt ook de deadline te halen. Ik blijf betwijfelen of u daarin zult slagen. Ik blijf vinden dat wij al jaren tijd hebben verloren.

Mij heeft iets aan dit debat bijzonder hard gestoord. Er is een grote groep in de samenleving, en in de onderwijswereld, tegenstander van belangrijke aspecten van de geplande hervorming. Twee cruciale aspecten zijn al genoemd: de brede eerste graad en het wegslaan van de schotten. De N-VA, een regeringspartij, wil die groep duidelijk bedienen. Daar is op zich niets mis mee. Zij doet dat door middel van interviews op tijd en stond. Bart De Wever heeft dat vorig jaar gedaan; Kris Van Dijck heeft dat vandaag gedaan in De Tijd. De N-VA hoopt dat met die interviews de boodschap blijft hangen. Maar dan hier iets anders, of liever helemaal niets, komen zeggen, en dan komen zeggen dat men op één lijn zit met de minister, met de rest van de meerderheid, dat vind ik een bijzonder cynische manier om aan politiek te doen. Dat is de mensen voor het lapje houden. Dat is de groep die tegenstander is van belangrijke aspecten in de onderwijshervorming valse hoop geven. Dat is onaanvaardbaar. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Minister, u blijft de woorden ‘masterplan’ en ‘ontwerp van decreet’ samen gebruiken. Ik begrijp heel goed waarom. Beide partijen zullen daarmee gelijk krijgen op het einde van de rit. De ene zal zeggen: “Wij hebben een masterplan.” De andere zal zeggen: “Er is niets gerealiseerd want er is geen ontwerp van decreet.” Dat zijn twee verschillende zaken.

Minister, u bent jurist.

Frons uw wenkbrauwen maar, dat komt misschien goed over. U bent jurist en u weet heel goed waarover u het hebt. Een masterplan is geen ontwerp van decreet. Ik heb u vorig jaar al gevraagd of u wilt verduidelijken wat het betekent. U blijft die woorden door elkaar gebruiken. Dat is te begrijpen. Een ontwerp van decreet zal er niet meer door komen. U zult uw masterplan voorleggen en u zult zeggen: “Kijk, ik heb gerealiseerd wat in de motie werd gevraagd.” Maar dat heeft geen enkele waarde. Na de volgende verkiezingen bent u met een masterplan niets. Maar u zult de trofee, de pluim, op uw hoed hebben gestoken. En langs de andere kant zal de N-VA zeggen: “Voilà, wij hebben gelijk gekregen: er is niets door

gekomen want er is geen ontwerp van decreet. En er is nu een andere coalitie, of het zijn dezelfde partijen met eventueel een ander regeerakkoord.”

Minister, dat is jammer. U zegt dat we met dromen zeer veel kunnen veranderen. Een grote hervorming moet er niet komen. Maar na tien jaar zijn er nog altijd knelpunten. Dit betekent dat er wel tijdverlies is geweest, nu toch al vijf jaar. Aan die knelpunten zelf is er niets veranderd. Gedurende vier jaar hebt u in de commissie altijd gezegd dat u de knelpunten in de algemene hervorming zult aanpakken. Maar die algemene hervorming komt er niet. En dus zijn die knelpunten ook niet aangepakt. Minister, dat is zeer jammer.

Minister Pascal Smet: Mij gaat het niet over trofeeën, pluimen of wat dan ook, mevrouw Van Steenberge, het gaat me om de kinderen en de jongeren in Vlaanderen. Hoe kunnen we structuren en systemen aanpassen om te zorgen dat ons onderwijs doet wat het moet doen voor alle kinderen? Het moet ervoor zorgen dat alle kinderen interesse krijgen, dat elk kind de kans krijgt om zijn talent te kennen en te erkennen. We moeten ons systeem zo opbouwen dat dat kan. Daarvoor hebben we een hele reeks maatregelen nodig, op korte termijn, op middellange termijn en op lange termijn, ook voor dingen die bijgestuurd kunnen worden in de toekomst. Maar je moet wel die trein in gang zetten en je moet ook weten waar je naartoe gaat. Dat is de beslissing die we opnieuw hebben bevestigd en waar ik en de voltallige Vlaamse Regering en de voltallige meerderheid – u hebt de drie vertegenwoordigers van de fracties heel goed gehoord – achter staan. We trekken aan één zeel. We gaan de komende dagen en weken voortwerken. Ik zal ook met Kris Van Dijck voortwerken. We zullen samen tonen dat uw twijfel, die ik begrijp, ongegrond was.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, ik vond de uitleg van de minister wel heel duidelijk. Hij heeft zijn credo, zijn geloofsbelijdenis hier duidelijk gemaakt, waarvoor een welgemeend halleluja. Ik begrijp dat er eind mei een beslissing komt van de Vlaamse Regering. Maar ik sluit me toch wel aan bij wat mevrouw Van Steenberge heeft gezegd: wat betekent die slash nu eigenlijk? Betekent dat ‘en’, ‘of’, of ‘van’? Masterplan/ontwerpdecreet, is dat een masterplan en een ontwerpdecreet, een masterplan of een ontwerpdecreet of een masterplan van een ontwerpdecreet?

De minister heeft ook zeer duidelijk gemaakt waarom we dit debat voeren. Er is eind mei zonder meer een beslissing in deze Vlaamse Regering. Ik denk dat Kris Van Dijck bijzonder zenuwachtig aan het worden is en daarom gemeend heeft om nog invloed te moeten uitoefenen op de beslissing binnen de Vlaamse Regering door publiekelijk een aantal pistes nu al te sluiten, om niet te zeggen af te branden.

Minister Pascal Smet: De slash is duidelijk. Er moet een masterplan/ontwerp van decreet komen. De vraag is: hoe ziet dat ontwerp van decreet eruit? Ga je naar één structuurdecreet? Moet je verschillende decreten aanpassen? Wat moet je aanpassen? Dat zal uit het masterplan blijken.

Als je zegt dat we een aaneenschakeling van maatregelen moeten nemen, dan kun je dat op verschillende manieren doen. Voor mij is het belangrijkste dat we dat masterplan hebben, dat we die visie hebben en dat we dat plan van aanpak hebben van welke maatregelen we op korte termijn moeten nemen en dat we die tijdens deze legislatuur ook nog nemen. Dan heb je ook maatregelen op middellange en op lange termijn. Laat ons gewoon de komende weken voortwerken. Dan zult u alle antwoorden krijgen in mei en later, na het debat.

De heer Lode Vereeck: Ik ben nu eigenlijk een beetje meer in dubio. Het is een masterplan van hoe het ontwerp van decreet eruitziet?

Minister Pascal Smet: Nee, je maakt toch altijd eerst een masterplan. Een ontwerp van decreet is een middel. Een decreet of een besluit is een middel om iets te doen, net zoals een begroting.

De heer Lode Vereeck: En het ontwerp van decreet mogen we ook nog verwachten?

Minister Pascal Smet: Als er een ontwerp van decreet nodig is, zal dat er komen. Voor alle duidelijkheid: ik ga ervan uit dat dat ontwerp van decreet nodig zal zijn. *(Opmerkingen van de heer Lode Vereeck)*

Neen, niet eind mei. Eind mei moeten we de beslissing nemen, dan moeten we het debat hebben. Het regeerakkoord zegt heel duidelijk dat het ontwerp van decreet er voor het einde van de legislatuur moet zijn. Bij mijn weten is het einde van de legislatuur wanneer dit parlement ontbonden wordt, namelijk april 2014. Dan moet dat op tafel liggen. Dat is toch duidelijk?

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Kort en krachtig, voorzitter, we zijn hier nu al jaren bezig om iets te maken, dat zeker niet bindend is, daar zal het op neerkomen. Als het al een ontwerp van decreet wordt, dan is het er een waarover niet gestemd wordt. Heb je dat nu al ooit geweten? Zo kan een volgende meerderheid absoluut 'bijsturen', lees: van tafel vegen. Waar steken wij nu nog onze tijd in? Na deze discussie zie ik het somberder in dan ik ooit had durven denken.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Ik wil even op dezelfde piste blijven. Ik begrijp het nu toch ook niet meer, hoor. Een masterplan betekent eigenlijk niets, dat heeft geen enkele bindende waarde. Wat mevrouw Van Steenberge heeft gezegd, is juist. Er zijn nog al masterplannen gemaakt die tot niets leidden.

Minister, als u nu zegt dat u eind mei, over vier weken dus, een masterplan gaat indienen, en dat dat voor het einde van de legislatuur zal leiden tot een ontwerp van decreet ...

Minister Pascal Smet: Daar waar het nodig is.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: ... goedgekeurd in het Vlaams Parlement, dan moet u eens uittekenen hoe dat inzake besluitvorming nog kan.

Minister Pascal Smet: Ik heb niet gezegd dat dat goedgekeurd moet zijn in het parlement. *(Opmerkingen)*

Het regeerakkoord is heel duidelijk. Er moet een consensus zijn, liefst over partijgrenzen heen, dat er een masterplan is. Dat masterplan wordt ingediend in het parlement in een ontwerp van decreet. Anders hadden we in het regeerakkoord geschreven dat er een decreet moest zijn.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Dat is een heel vreemde manier van aan besluitvorming doen in zulke belangrijke dossiers.

Minister Pascal Smet: Mevrouw Vanderpoorten, u en anderen hebben zelf gevraagd om op die manier aan besluitvorming te doen, dat we een duidelijke visie uittekenen, dat we zeggen wat er decretaal kan worden verankerd, dat we dat verankeren. Het is op die piste dat we zitten, ook op de korte termijn. Dan voeren we dat uit op de lange termijn.

U zegt dat het masterplan niet bindend is. Elke meerderheid kan toch een decreet wijzigen.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Ik begrijp dus goed dat de regering nu hard aan het werken is aan een ontwerp van decreet dat ze niet wil goedkeuren, of waarover niet meer zal worden gestemd. Dat is de samenvatting. In de parlementaire traditie is dat zeer bizar.

Minister, ik zou u er toch op willen wijzen dat we inderdaad in mei naar verkiezingen gaan en dat er misschien een andere meerderheid zit aan te komen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Tot slot van dit actualiteitsdebat: de Vlaamse Regering zal, zoals minister Pascal Smet heeft gezegd, tegen het einde van de maand een beslissing nemen. Op basis van die beslissing zullen er volgende stappen worden gezet. We zullen in dit

debat zo ver mogelijk geraken of alles doen om dat zo veel mogelijk te consolideren. Maar laten we dat stap per stap doen.

Samen met vele anderen kijkt u nu al uit naar wat de Vlaamse Regering eind mei zal beslissen. Daar kunnen we dan over discussiëren. Laat ons de zaak stap per stap benaderen, en het niet op flessen trekken. We hebben de intentie om serieuze stappen vooruit te zetten in een heel belangrijk en moeilijk debat.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Wenst iemand tot besluit van dit actualiteitsdebat een motie of een motie van wantrouwen in te dienen?

– *De heer Wim Van Dijck, de heer Sas van Rouveroy en mevrouw Elisabeth Meuleman kondigen aan een motie te zullen indienen.*

De moties moeten uiterlijk om 16.15 uur zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover straks uitspreken.

Het debat is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Irina De Knop tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de uitspraken van de minister betreffende de capaciteitsproblemen in het onderwijs, in het bijzonder in Antwerpen

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Voorzitter, minister, ik hoop dat u vanochtend toen u de kranten las, onder andere De Morgen, even verbolgen, kwaad en verontwaardigd was als ikzelf, niet alleen wegens de schrijvende getuigenissen van tal van ouders die niet een, twee of drie scholen hebben aangekruist, maar wel negen, tien, elf tot dertien scholen. In elk van die scholen zijn ze geweigerd.

Minister, dit was niet de enige reden voor mijn verbolgenheid. Die was ook ingegeven door de hele reeks halve waarheden die u daar zelf verkondigt.

Ik heb onder meer gelezen dat het capaciteitsprobleem een erfenis is waarmee u plots drie jaar geleden werd geconfronteerd, dat alle kindjes in september zoals altijd een plaats zullen hebben en dat u erop rekent dat steden en gemeenten het wel even voor u zullen oplossen. Maar u zegt ook dat u geen scholen bouwt. Dat zal wel correct zijn zeker? Ik ga ervan uit dat u inderdaad geen steentjes op elkaar metselt, dat u zelf niet bezig bent met cementzakken enzovoort. Minister, als het niet uw verantwoordelijkheid is of geen falen is van de overheid dat er vandaag een capaciteitsprobleem is, wiens schuld is het dan wel? Wie is in Vlaanderen verantwoordelijk voor het feit dat er op school geen plaatsen meer zijn voor onze kinderen?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, mevrouw De Knop, ik wil het u nog eens opnieuw uitleggen. Het is niet de Vlaamse Regering die scholen bouwt. Ik mag dat niet, ik mag dat niet. Als u vindt dat de Vlaamse Regering opdrachthouder moet zijn en scholen moet bouwen, dan moet u een decreet goedkeuren waardoor we dat mogen. We mogen dat niet. Scholen worden gebouwd, ook daar waar capaciteitsproblemen zijn, door inrichtende machten. Dat kan een stad zijn, een gemeente, een vrij initiatief of het gemeenschapsonderwijs zijn. Zij moeten concrete dossiers voorleggen.

Mevrouw De Knop, ik heb de regelgeving aangepast zodat niet nadien wordt gefinancierd maar vooraf. Ik heb samen met de meerderheid de regelgeving aangepast om de omkadering

onmiddellijk aan te passen. De 2 kilometerregeling is aangepast. Het decretaal werk is gedaan. De afgelopen vier jaar is er meer dan 130 miljoen euro ter beschikking gesteld van alle gemeenten waar een capaciteitsprobleem is. Er is uitdrukkelijk beslist dat de lokale coördinatie, het realiseren op het terrein, geen verantwoordelijkheid of geen opdracht van de Vlaamse Regering kan zijn, maar dat dat het best wordt uitgeoefend door het bestuur dat het best geplaatst is om dat te doen, zijnde de lokale overheid: het stadsbestuur samen met de onderwijsverstrekkers, al of niet in een LOP dat over de inschrijvingen beslissingen moet nemen. Zo zit het systeem in elkaar. Wij hangen af van wat er op het terrein gebeurt. Wij geven maximale ondersteuning. Wij geven middelen.

In Antwerpen heeft de toenmalige schepen er met al die mensen de afgelopen jaren voor gezorgd dat op 1 september alle kinderen een plaats konden hebben. Door het feit dat Antwerpen nu de middelen sneller dan vorig jaar heeft gekregen en dat veel meer dossiers al zijn voorbereid, ga ik ervan uit dat dat ook dit jaar moet kunnen gebeuren. Het is wel aan de heer Marinower om dat te doen.

Ik wil nog twee dingen zeggen. Ik lees bijvoorbeeld in De Morgen dat men creatief moet zijn en de huur van schoolgebouwen mogelijk moet maken. Dat is hier een paar maanden geleden goedgekeurd. Het uitvoeringsbesluit ligt bij de Inspectie van Financiën. Denkt u nu echt dat men in Antwerpen nog niet onderzocht heeft of er vrije overheidsgebouwen zijn? Dat heeft men de afgelopen jaren allemaal onderzocht.

Wij nemen onze verantwoordelijkheid op. Wij ondersteunen lokale overheden. Wiens verantwoordelijkheid is het, mevrouw De Knop? Ik denk dat het een collectieve verantwoordelijkheid is, ook die van uw partij, van mijn partij, van alle partijen, van de samenleving als geheel. En bovendien is het ook nog een ruimtelijkeordeningsprobleem.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, ik vind uw uitleg geweldig goedkoop en vooral de conclusie dat wij allemaal verantwoordelijk zijn.

U bent nog altijd de minister die bevoegd is voor Onderwijs. U hebt het daarstraks in uw antwoord zelf gezegd: er zijn middelen vrijgemaakt voor dit jaar en voor de volgende jaren is er iets vaags gepland. Minister, u hebt al vier jaar de tijd gehad, een hele legislatuur. U moet niet doen alsof vier jaar peanuts zijn. Mijn eigen dochtertje is intussen vier jaar en gaat al twee jaar naar school, gelukkig zonder capaciteitsproblemen. Op vier jaar tijd is het baby'tje al een hele kleuter geworden. U had die hele tijd om het probleem op een structurele manier aan te pakken, om jaar na jaar met een meerjarenplan te werken en ervoor te zorgen dat de inrichtende machten en de verschillende netten precies weten hoeveel middelen ze zullen krijgen en hoe ze het kunnen aanpakken.

Minister, in 2010 heb ik u hier zelf ervan moeten overtuigen dat het geen probleem was van aanmeldingsprocedures die niet correct verlopen, maar daadwerkelijk van capaciteit, om u aan de slag te zetten in Brussel. Ik heb de Handelingen van de plenaire vergadering bij me. Toen ging het over Brussel.

Minister Pascal Smet: Dat gelooft u toch zelf niet.

Mevrouw Irina De Knop: Dat geloof ik zeker wel, want het staat hier woordelijk.

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Mevrouw Caroline Bastiaens: Minister, de eerste resultaten van de inschrijvingsperiode voor volgend jaar zijn op dit moment bekend. Ondanks de extra middelen en de grote inspanningen die werden geleverd, lijken er op dit moment nog tekorten te zullen zijn. Die ouders die onlangs het bericht hebben gekregen dat er voor hun kind geen plaats zal zijn, zijn uiteraard zeer ongerust. Vanavond al komen een aantal van hen bijeen om een antwoord te vinden op de vraag wat ze zelf kunnen doen. Ik hoop dat het antwoord op die vraag niet zal zijn dat ze zullen verhuizen, maar ik vrees ervoor. In een aantal buurten, vooral in

Antwerpen-Noord en Borgerhout, zijn de tekorten heel acuut. Net in die buurten kwamen de afgelopen jaren jonge gezinnen wonen. Zij kozen doelbewust voor die buurten.

We moeten nu dus op zoek naar extra oplossingen op korte termijn. Deze problematiek vergt echter ook een antwoord op lange termijn, niet alleen voor Antwerpen, maar voor alle steden en gemeenten waar er een tekort is. U werkt daar ook aan. Dat weten we. Hoever staat u al met uw zoektocht naar extra middelen via externe fondsen, via privékapitaal? Hoever staat u met het mogelijk maken van een nieuwe beheersstructuur voor schoolgebouwen op Vlaams niveau, of eventueel op stedelijk niveau?

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Minister, ik heb gisteren gezien dat u zeer toekomstgericht werkt. Gisteren was u te gast bij een pilootproject in Vilvoorde. Daar werkt men enkel nog met tabletcomputers, laptops en een smartboard. Ik moet u wel meedelen dat die dingen stuk gaan als ze in de regen staan. Er zijn dus inderdaad gebouwen nodig, en die zijn er nu te weinig. We hebben niet alleen nieuwe gebouwen nodig, voor een grotere capaciteit: ook onze oude gebouwen moeten we dringend gaan renoveren.

In tegenstelling tot mevrouw De Knop leg ik de verantwoordelijkheid niet alleen bij u. Het is een collectieve verantwoordelijkheid, niet van de partijen, maar wel van deze regering. Zolang deze regering geen middelen uit andere departementen vrijmaakt om iets te doen aan die capaciteitsproblemen, zult u het immers nooit halen. Enkel met de middelen van Onderwijs zult u nooit die inhaalbeweging qua schoolinfrastructuur realiseren. Wanneer zal de regering bijeenkomen om te bekijken binnen welke departementen extra middelen kunnen worden gevonden om die enorme noden te lenigen?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, het dossier van de scholenbouw is nog zo'n dossier om oprecht en volledig moedeloos van te worden. Vandaag lees ik in de krant dat er inderdaad nog extra plaatsen nodig zullen zijn, en dat voor september 2013. De regering heeft in geld voorzien, maar dat geld zal vanaf 2014 beschikbaar zijn. Dit jaar zullen er dus nog extra middelen nodig zijn, ofwel zullen de scholen extra stoeltjes moeten plaatsen. U gaat ervan uit dat elk kind wel een plaats zal hebben. Dan zal het op die manier moeten worden opgelost. Nochtans hebben alle scholen op dat vlak hun limiet bereikt, meen ik. Ook op dit punt voldoet u echt niet aan wat Vlaanderen waard is.

Voormalig minister Vandenbroucke heeft zelf nog gezegd in een artikel dat hij in 2008 heeft geprobeerd om die scholenbouw echt een impuls te geven, door te voorzien in extra middelen. Daarna is dat opnieuw afgebouwd. Hij stelde dat er ontzettend veel geld nodig zal zijn van de Vlaamse Regering voor de scholenbouw. Dat geld is er niet gekomen, en we zitten met een probleem dat in jaren niet opgelost zal zijn.

Minister Pascal Smet: We hebben dat niet afgebouwd. De regering heeft die DBFM-operatie (Design, Build, Finance, Maintain) doorgestart, in een financieel-economische crisis. We bouwen of renoveren tweehonderd nieuwe scholen, los van de capaciteitskwestie. Heel Europa komt kijken hoe we dat doen. Bovendien hebben we beslist dat er bijkomend geld komt, ook voor de reguliere scholenbouw.

Ten slotte, – ik wil dit nog even herhalen, want het is sommige mensen blijkbaar ontgaan – hebben we de voorbije vier jaar 128 miljoen euro, die niet in het regeerakkoord stonden, vrijgemaakt om te werken aan die capaciteitsproblematiek.

Sommige mensen doen hier alsof die problematiek met een vingerknip kan worden opgelost. Maar dan hadden we dat probleem toch al lang opgelost? Het is echter niet zo eenvoudig op te lossen, mevrouw De Knop. Het is het resultaat van stadsplanning die jarenlang verkeerd gelopen is. Men heeft nieuwe wijken gebouwd zonder scholen. Men heeft scholen gesloten en er een andere functie aan gegeven. De problemen zijn daar het gevolg van. Het is de stad

of het gemeentebestuur die de regie, de coördinatie in handen moet nemen. Je kunt van de Vlaamse Regering toch niet verwachten dat ze vanuit Brussel in al die steden en gemeenten gaat besturen? Tenzij Brussel plots model geworden is en wij vanuit Brussel als grote keizerkoster alles kunnen regelen? De lokale besturen zelf zijn het best geplaatst om dat te doen.

Wij hebben, vanuit het ministerie van Onderwijs, heel wat regelgeving gewijzigd. Wat jarenlang niet mogelijk was, hebben we gedaan. We hebben historische beslissingen genomen op dat vlak. We hebben het centraal registratiesysteem opgezet dat nu operationeel is. We hebben het inschrijvingsbeleid aangepast dat scholen toelaat meer op individueel niveau te engineeren, maar we moeten het dan wel ook doen in overleg met die lokale overlegplatforms (LOP's). We hebben in ieder geval de instrumenten aangereikt.

Ik vind uw vraag over de extra middelen heel goed. U hebt ons voorstel gevolgd wat de huur van schoolgebouwen betreft. Dat is decretaal verankerd. Het ontwerpbesluit ligt bij de inspectie van Financiën en zal op zeer korte termijn op de regering komen. Dan zal het ook mogelijk worden.

Ten tweede heb ik, zoals u weet, een pilootproject uitgewerkt met de verzekeringsmaatschappijen van de stad Antwerpen. Ik wacht nu al twee, drie maanden – eigenlijk sinds de nieuwe schepen er is – op een antwoord van de stad Antwerpen of ze nog willen meewerken en hoe we dat zullen aanpakken. Hierbij roep ik de stad Antwerpen dan ook op om te antwoorden. Zodra we dat antwoord hebben, kunnen we met de verzekeringssector een nieuwe piste bewandelen.

Ten derde heb ik ook met mijn federale collega's gesproken, Johan Vande Lanotte op kop. Een van de redenen waarom die volkslening op federaal niveau wordt uitgewerkt, is net om die scholenbouw mogelijk te maken. Mocht ook daar een toverformule bestaan om geld te vinden dat niet neutraal is volgens het Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen (ESR), dan hadden we die toch al lang voorgesteld?

Ik begrijp dat het voor de oppositie gemakkelijk is om kritiek te geven. Maar er komt een moment, mevrouw De Knop, dat het niet volstaat om te zeggen dat het niet goed is, maar dat u ook moet zeggen hoe u het anders zou aanpakken. Dat heb ik echter ook nog nooit gehoord. *(Opmerkingen van mevrouw Irina De Knop)*

Het wordt wel volledig potsierlijk dat u mij zagezegd moet uitleggen dat er onder andere in Brussel een probleem zou zijn. Ja, mevrouw De Knop, u vertelt dat en laat dat zo neerschrijven. Dat is toch wel – excuseer mij voor de uitdrukking, ik weet niet of ik die in het parlement mag gebruiken – alle zottigheid samen. Natuurlijk wist ik dat, ik heb het zelf aangekondigd toen ik nog Brussels minister was. Ik had u echt niet nodig om te zien dat er een probleem was. Ik heb wel mijn verantwoordelijkheid genomen.

Voorzitter, we leven in een samenleving waar het geheugen heel kort is. Herinner u het debat dat we in 2010 – ik denk in maart – hebben gevoerd tijdens de plenaire vergadering. Ik zei toen dat wij ervoor zouden zorgen dat alle kinderen in september 2010 een plaats zouden hebben, misschien niet in de school van hun voorkeur of onmiddellijk achter de deur – dat hebben we nooit beloofd. Toen werd gezegd dat de Vlaamse Regering en ik overmoedig waren en dat we er niet in zouden slagen. Welnu, het is toch gelukt.

De Morgen heeft mij gisteren gevraagd om kort commentaar te geven. Ik heb gezegd dat ik hoop dat we, met onze huidige planning en de extra middelen, binnen twee jaar de situatie zo onder controle hebben dat ouders niet moeten wachten tot juni, juli of augustus om te weten of er voor hun kinderen plaats is in de school. Dat is continuïteit van beleid. Het is geen plan, maar beleid dat nu wordt uitgevoerd. De stad Antwerpen moet dat nu coördineren. Het is geen plan, maar beslist beleid. Ik heb vastgesteld dat men zelfs niet wist dat het parlement al heeft goedgekeurd dat schoolgebouwen in de toekomst kunnen worden gehuurd.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, wij zijn van de Vlaamse Gemeenschap, de Vlaamse overheid gewoon dat zij met visie optreedt in de richting van de lokale besturen, dat zij duidelijk vooropstelt wat voor haar de doelstellingen zijn. Een mooi voorbeeld is het beleid rond gezuiverd afvalwater en de ontubbelingen. Zie eens wat voor actieprogramma de Vlaamse Regering daarvoor heeft uitgewerkt en welke subsidiëring daartegenover staat?

Wat wij verwachten van de Vlaamse overheid is: visie, een duidelijk plan waar het naartoe gaat, ook duidelijke cijfers over de bevolkingsexplosie in onze steden en een duidelijke meerjarenplanning.

Minister, ik schuif al uw retoriek opzij. Ondertussen blijkt namelijk dat vrije schoolkeuze alleen nog maar een recht is op papier en dat het Inschrijvingsdecreet – wat u er ook van zegt – faalt. Het is complex en de scholen durven het niet te gebruiken.

De getuigenissen van de ouders bewijzen dat ze er zelf niet uitgeraken en de gevolgen niet kunnen inschatten van de keuzes die ze in verband met bepaalde scholen maken.

Minister, u kunt hier zeggen wat u wilt. Ik kan enkel vaststellen dat u er na vijf jaar beleidsverantwoordelijkheid in slaagt alle problemen voor u uit te schuiven en alle verantwoordelijkheid van u af te schuiven. Dat kan een ouder jammer genoeg niet doen. Het is ook een minister onwaardig.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Peter Van Rompuy tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de concrete maatregelen uit het Pact voor Concurrentiekracht waarvoor de minister-president heeft gepleit

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Peter Van Rompuy: Voorzitter, vorige week heeft de minister-president aangekondigd dat hij werkt aan een pact ter versterking van de concurrentiekracht. Daarnaast zijn al een aantal andere maatregelen genomen. Na vijf jaar crisis hebben de ondernemingen en de burgers wel degelijk nood aan wat meer perspectieven. Dit pact lijkt me een goede maatregel.

We stellen vast dat er dit jaar omwille van een aantal opvallende bedrijfssluitingen in ons land meer ontslagen vallen dan de afgelopen drie of vier jaar. Dat heeft het consumentenvertrouwen absoluut geen deugd gedaan. Ik druk me hier nog voorzichtig uit.

We zien een zekere ontspanning op de financiële markten, maar niet in de hele economie. Het afgelopen jaar heeft het beleid vooral een aantal begrotingsmaatregelen omvat om de financiële markten te kalmeren. Nu volgen structurele maatregelen in functie van de economische groei. Volgens mij past het voorstel van de minister-president hierin.

Minister-president, u hebt vorige week, tijdens het interministerieel overleg, met uw collega's overlegd. Welke maatregelen hebt u toen naar voren geschoven? Gaat het, bijvoorbeeld, om een regeling voor de btw op investeringen of om maatregelen in verband met de loonkostverlaging? Welke concrete maatregelen hebt u voorgesteld? Hebt u bij uw collega's de politieke wil gezien om daar nog dit jaar werk van te maken?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, ik wil eerst de heer Van Rompuy feliciteren met zijn eerste actuele vraag. (*Applaus*)

Ik ga ervan uit dat het niet zijn laatste actuele vraag zal zijn. Deze actuele vraag vind ik in elk geval zelf ook zeer belangrijk. Naar aanleiding van een aantal dossiers, zoals Volvo Gent en

andere dossiers waarbij we trachten bedrijven aan te trekken om in Vlaanderen te investeren, is uit de uitdagingen gebleken dat we dringend verder moeten werken aan de concurrentiepositie en aan de problematiek van de groei en de creatie van werkgelegenheid in Vlaanderen.

Vorige week vrijdag, tijdens het onderhoud met de ministers-presidenten en met de premier, heb ik de eerste keer de gelegenheid gehad om duidelijk te maken dat we het debat over de usurperende bevoegdheden nog een tijdje kunnen laten duren. Ik krijg hierover vandaag trouwens geen actuele vragen, waarvoor dank. Het is immers belangrijker met alle overheden in dit land, de lokale overheden, de Vlaamse overheid, de federale overheid, binnen de eigen bevoegdheden en met respect voor elkaars bevoegdheden, samen iets te kunnen doen.

We kunnen dat een pact noemen. Er moet een grote eensgezindheid bestaan om dit aan te pakken. Ik heb zelf een aantal persoonlijke ideeën, maar die moeten nog verder worden uitgewerkt.

Voorzitter, u moet toch eens naar die installatie laten kijken. Het geluid blijft kraken. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Ik heb tijdens die vergadering een aantal zaken aangehaald om duidelijk te maken dat niet elke maatregel zware budgettaire implicaties moet hebben.

Ik geef u een voorbeeld: Vlaanderen investeert, als u alles bij elkaar telt, meer dan 3 miljard euro. Dan heb ik het nog niet over de gemeenten. Daar hebben we in de begrotingscontrole nog iets bij gedaan. Op die 3 miljard euro mag u 21 procent rekenen. Dat is een extra inkomst voor de federale overheid.

Kunnen we niet verder bekijken hoe we, omdat we een investeringsregering zijn en ook de steden en gemeenten investeren, daarmee omgaan? U krijgt bijkomende inkomsten, die trouwens gedeeltelijk van ons komen. Daar is niets verkeerd mee. We kunnen toch bekijken of die extra btw-inkomsten kunnen worden gebruikt voor relance. In een ver verleden hebben we al btw-compensatiefondsen en dergelijke gehad. Dit idee moet verder worden bekeken.

Een ander voorstel dat ik heb gedaan, is om te kijken naar het volgende. Op federaal niveau is afgesproken om de loonkloof tussen Frankrijk, Nederland, Duitsland en België te dichten tegen 2018. U zegt dat we budgettair weinig of geen ruimte hebben. Misschien kunnen we, ook met de sociale partners, kijken of dat niet sneller kan dan 2018.

Het is ook evident dat we stappen zetten voor het consumentenvertrouwen, ook voor arbeiders en werknemers. Het moet een evenwichtig plan zijn, niet enkel in één richting.

Deze middag heb ik daarover een gesprek gehad met Rudy Demotte. Al die zaken hebben we overlopen. Het is belangrijk dat niet enkel vanuit Vlaanderen, maar ook vanuit Wallonië een insteek wordt gedaan. De afspraak is dat het nu verder wordt bekeken. Ook in de schoot van de Vlaamse Regering moet dat worden besproken.

Wij moeten zeer grondig kijken hoe we onze positie kunnen verbeteren. We moeten daaraan zeker de nodige aandacht schenken en er de nodige energie in steken, zeker ook in het debat met het federale niveau en de collega's van de deelregeringen. Het is van essentieel belang, als we Vlaanderen in Actie en het Nieuw Industrieel Beleid willen uitvoeren, dat er in die richting antwoorden komen.

De heer Peter Van Rompuy: Minister-president, ik dank u voor het antwoord. Vanuit Europa is er budgettair toezicht. In het kader van de two-pack zal ons land vanaf dit jaar in het najaar, omdat we boven de 3 procentnorm zitten, een economisch partnerschapsprogramma met Europa moeten afsluiten. De deelstaten hebben daarin een grote rol te spelen, ook de federale overheid. Uw pact voor de concurrentiekracht zal er hoe dan ook dit jaar moeten komen, anders zijn wij in overtreding.

De voorzitter: Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens: Mocht het niet de eerste actuele vraag zijn, zou ik zeggen dat het een getelefoneerde vraag is, maar omdat het de eerste is, wil ik dat achterwege laten en gewoon het debat aangrijpen om te zeggen dat alles goed is dat kan helpen om ons economisch weer in groeibanen te krijgen. Hoe meer, hoe beter.

Ik wijs op het feit dat u samenzit met de andere gewesten en de eerste minister. We moeten toch ook blijven kijken naar wat er in Vlaanderen zelf gebeurt. Veel heeft nog te maken met het federale niveau, maar niet alles. We kunnen er niet omheen dat het economisch bijzonder moeilijke tijden zijn in Vlaanderen.

Gisteren was er het nieuws over de starters. Karel Van Eetvelt stelt dat we op een punt komen dat de twee curves elkaar op een slechte manier kruisen: meer stoppers dan starters. Er zijn nog wel starters, maar we komen toch op een kritisch punt. Dat is voor een stuk dramatisch. We weten allemaal dat de toegevoegde waarde, de welvaart en de jobcreatie gaan moeten komen van startende ondernemers, van ondernemers die doorgroeien. Dat punt willen we niet bereiken in Vlaanderen, maar we stevenen er wel op af.

Ik lees in nieuwsberichten van Voka dat Vlaanderen het qua economische groei slechter doet dan Wallonië. Wallonië laat vandaag een betere economische groei optekenen. Zij moeten het doen met dezelfde federale hefboomen. Blijkbaar zetten zij de gewestmaatregelen anders in. Alles wat kan helpen, moeten we doen, maar dat ontslaat ons niet van de plicht kritisch te kijken naar wat er in Vlaanderen gebeurt, en economisch is dat vandaag niet goed.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Wij hebben vorige week samen met collega Deckmyn en collega Bothuyne een vraag gesteld naar aanleiding van het overleg dat vrijdag plaatsvond en waar dat pact ook ter sprake kwam. Wij hebben toen al gezegd dat wij er absoluut mee akkoord gaan, en dat wij inderdaad het pact en het idee dat de minister-president heeft gelanceerd steunen.

Minister-president, wij hebben dat ook al vorig jaar gedaan toen u de hand uitstak naar de Federale Regering, maar toen is er niet zoveel reactie op gekomen. Wij hebben één voorstel uitgewerkt gekregen rond de btw, en dat was een goed voorstel. Maar als u effectief wilt tegemoetkomen aan de opmerkingen die Volvo en zovele andere bedrijven maken, dan zal het – zeker wat federale bevoegdheden betreft – heel wat meer moeten zijn. We zijn het momentum aan het verliezen.

Ik wil hier nog één punt aan toevoegen. Mevrouw Ceysens, ik ga er volledig mee akkoord dat wij als Vlaamse Regering ook zelf onze verantwoordelijkheid moeten nemen, maar ik denk dat er vorige week vrijdag door ministers Muylers en Schauvliege al een heel grote stap is gezet. Wat al voor problemen zorgde sinds eind de jaren 80, waar de werkgevers al sinds eind de jaren 80 om vragen, is nu door deze regering met die omgevingsvergunning verwezenlijkt. Ik denk dat dat wel een mooi voorbeeld is waar wij als Vlaamse Regering wel degelijk onze verantwoordelijkheid opnemen voor de economische relance.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, het is hier geen spelletje zwartepiet. Wij moeten ook doen wat van ons verwacht wordt. De cijfers over de starters heb ik gisteren ook gehoord. De kloof die er nog altijd is tussen de starters en de stoppers, 9 procent in Vlaanderen en 8 procent in Wallonië, die kloof is vroeger groter geweest, en we moeten alles doen om die kloof terug groter te maken. Als die kloof samenvalt, of de lijnen elkaar oversnijden, betekent dit dat er meer stoppers zijn dan starters, wat zeer problematisch is. Ik ben mij daar terdege van bewust, en ik onderstreep dat wij sterkere starters moeten hebben, starters die niet failliet gaan binnen de vijf jaar, en we hebben meer dan 71 procent starters die overleeft. In het cijfermateriaal dat de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO) gisteren heeft gelanceerd en door Graydon is verzameld, zitten ook positieve punten.

Collega Diependaele, we zijn de zaken nu volop aan het voorbereiden, zowel met Wallonië als federaal, en hoe sneller we ertoe komen hoe beter, dat weet ik ook heel goed. Europa zal ons dwingen, waar collega Van Rompuy ook al naar verwees, als we zelf geen stappen ondernemen om effectief een visie en pact te hebben over de concurrentie en competitiviteit van onze bedrijven en over de mensen die daar werken.

De heer Peter Van Rompuy: Collega Diependaele, ik heb nog in het federale parlement gezeten. Ik heb daar heel lang gewacht op het eerste voorstel van uw fractie, dus ik stel voor dat u die mensen aanmoedigt. Want zo ziet het eruit: op het vlak van structurele hervorming van de arbeidsmarkt: nul wetsvoorstellen, op het vlak van structurele hervorming van de pensioenhervorming: nul wetsvoorstellen, en een begrotingsplan is bij hen onbestaand. U mag ze altijd aanmoedigen, en misschien zal dat helpen om ook daar dingen in beweging te brengen, maar uw opmerking wordt ten zeerste geapprecieerd. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering wegens technische problemen.

– *De vergadering wordt geschorst om 16.16 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 16.55 uur.*

■

ACTUELE VRAAG van de heer Filip Dewinter tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de reactie van de minister op het hoofddoekenverbod in de gemeenteraad van Boom

ACTUELE VRAAG van mevrouw Yamila Idrissi tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de reactie van de minister op de beslissing van de gemeenteraad van Boom om in haar deontologische code voor gemeenteraadsleden een verbod op het dragen van levensbeschouwelijke symbolen op te nemen

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Voorzitter, minister, collega's, gisteren werd de gemeentelijke autonomie – voor een deel toch – ten grave gedragen. Naar aanleiding van een volkomen democratische beslissing, met een tweederdemeerderheid, van de gemeenteraad van Boom, hebben ministers en partijvoorzitters zodanig veel druk uitgeoefend dat de meerderheid binnen die gemeenteraad uiteindelijk is bezweken. Die meerderheid heeft beslist om haar oorspronkelijke beslissing om een deontologische code uit te vaardigen met daarin ook een hoofddoekenverbod, bij een volgende gemeenteraad opnieuw aan te passen. Dit is ongezien in Vlaanderen.

U hebt daarin een niet onbelangrijke, maar helaas geen positieve rol gespeeld. Alhoewel het een N-VA-burgemeester betreft, hebt u het niettemin nodig geacht om te stellen dat een politicus iets anders is dan een ambtenaar die de overheid vertegenwoordigt. Hij of zij is net verkozen wegens zijn politieke overtuiging en dus moeten religieuze herkenningstekens en zeker de hoofddoek, volgens u kunnen.

Het enige probleem is dat men zich dan beperkt tot een discours over neutraliteit en dat men niet tot de essentie van de zaak komt. Het gaat hier niet over neutraliteit ten aanzien van

gemeenteraadsleden, het gaat niet over het opleggen van neutraliteit van verkozenen, die uiteraard een politieke en ideologische boodschap uitdragen. Het gaat over het feit dat men het symbool van de discriminatie van de vrouw niet in een gemeenteraad wil, net zoals men geen racistische uitlatingen in de gemeenteraad wil, net zoals men – ik zeg maar wat – een kap van de Ku Klux Klan niet zou tolereren in een gemeenteraad, en net zoals men een of andere gek die verschijnt in een nazi-uniform, niet zou tolereren in een gemeenteraad. Zo tolereert de gemeenteraad van Boom ook die hoofddoek, het symbool bij uitstek van de minderwaardigheid van de vrouw, althans volgens de islamitische godsdienst, niet.

Ik vind het een beetje pijnlijk dat uitgerekend u, niet als minister van Binnenlands Bestuur, maar als minister van Integratie en Gelijke Kansen, het opneemt voor het dragen van de hoofddoek, voor dat symbool dat juist de gelijkheid van kansen in de weg staat en de discriminatie van de vrouw naar voren schuift.

Minister, mijn vraag aan u is dan ook vrij duidelijk. Vindt u ook niet dat u hier de gemeentelijke autonomie met de voeten hebt getreden? Mocht er al een klacht zijn, is het trouwens niet aan u, maar aan de gouverneur om erover te oordelen. Vindt u niet dat u misbruik maakt van uw positie als minister om druk uit te oefenen waardoor de gemeenteraad zijn beslissing herziet en waardoor uiteindelijk de gemeentelijke autonomie, die u zo dierbaar is – althans in woorden, maar niet in daden –, met de voeten wordt getreden? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Voorzitter, minister, collega's, Boom is geen geïsoleerd geval, het lijkt wel een structureel probleem.

Ik geef u de feiten. In januari 2013 dient Anke Van dermeersch, gemeenteraadslid van het Vlaams Belang, een voorstel in om hoofddoeken te verbieden voor gemeenteraads- en districtsraadsleden in Antwerpen. De juridische dienst van de stad Antwerpen maakt brandhout van dit voorstel omdat de grondrechten ermee worden aangetast.

In februari schorst de Antwerpse gouverneur de retributietaks of vreemdelingentaks waardoor nieuwkomers van vreemde origine bij hun inschrijving 250 euro dienden te betalen. Opnieuw schorst de gouverneur op basis van het schenden van de Grondwet en het Europees Recht.

In april 2013 keurt de gemeenteraad van Boom een deontologische code goed waardoor de gemeenteraadsleden niet langer levenbeschouwelijke symbolen mogen dragen. N-VA-burgemeester Jeroen Baert beseft dat de beslissing juridisch niet afdwingbaar is maar doet toch verder en bezwijkt onder de druk die is ontstaan.

Minister, dit is een gevaarlijk precedent voor een democratische rechtstaat. Ik neem aan dat uw juristenhart bloedt en pijn doet. Stuk voor stuk zien we hier schendingen van grondrechten die zo belangrijk zijn voor de democratie. Minister, ik denk dat een structureel initiatief nodig is. Het is belangrijk dat u een omzendbrief stuurt waarin u heel duidelijk stelt dat grondrechten niet kunnen worden geschonden, want blijktbaar zijn er toch heel wat lokale mandatarissen die daarvan niet op de hoogte zijn. Met andere woorden, een soort inburgeringscursus voor lokale mandatarissen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: De gemeenteraad van Boom heeft op 18 april een deontologische code aangenomen. Elke gemeenteraad neemt zo'n deontologische code aan. Dat staat in het Gemeentedecreet. Dat is inderdaad een code die juridisch niet afdwingbaar is, mevrouw Idrissi. Die code legt heel sterk de nadruk op de deontologie, de integriteit, de onkreukbaarheid van de mandatarissen. Die code bevat, voor het geval u daar een soort samenhang of andere bedoelingen in ziet, ook heel uitdrukkelijk hier in Boom een niet-discriminatiebepaling. Ik lees ze voor: "Mandatarissen stellen zich naar elke burger of ambtenaar gelijk op zonder onderscheid te maken naar bijvoorbeeld leeftijd, geslacht,

afkomst, taal, cultuur, seksuele geaardheid, opleiding, burgerlijke staat, sociale stand, partijvoorkeur, filosofische overtuigingen, inkomen.” Ik wil er gewoon op wijzen dat ik niet onmiddellijk zie dat men daar een of andere discriminatoire bedoeling mee had. Maar men legt heel sterk de nadruk op objectiviteit en men maakt een parallel met de objectiviteit en neutraliteit voor ambtenaren. Die code bevat ook een bepaling, en ik citeer opnieuw letterlijk: “Het zichtbaar dragen van kentekens van godsdienstige aard is verboden.” Men plaatst dat onder het luik objectiviteit. Het is evident dat dit niets te maken heeft met objectiviteit en neutraliteit. Daar zijn we het allemaal, op het Vlaams Belang na, over eens. Een gemeenteraadslid, een mandataris heeft een mening en een overtuiging en heeft het recht om die te verkondigen en wordt ook heel vaak verkozen, precies vanwege die mening of die overtuiging. Dat heeft niet te maken met objectiviteit. Men mag dit niet verwarren met bepaalde regels zoals dresscodes die men bijvoorbeeld kan opleggen aan loketambtenaren. Dit is strijdig met het recht op het hebben van een overtuiging en het recht op het uiten van die mening.

Ik heb begrepen dat men in Boom zegt dat dit is gebaseerd op de scheiding tussen kerk en staat. Ook dat klopt natuurlijk niet. Artikel 9 van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) is daarin heel duidelijk en bepaalt dat eenieder de vrijheid heeft van gedachte, geweten en godsdienst.

Mijnheer Dewinter, ik heb hier een recent arrest van het Hof Van Cassatie bij me van Frankrijk, de lekenstaat bij uitstek, de staat bij uitstek van de ‘laïcité’. Daarin heeft een burgemeester aan een vrouwelijk gemeenteraadslid dat een kruisteken droeg, het recht tot spreken ontzegd. Die burgemeester is veroordeeld tot in beroep en heeft een fikse straf gekregen. Hij heeft zijn proces verloren. Het Hof van Cassatie heeft beslist dat de ‘laïcité’ niet kan opwegen tegen artikel 9 van het EVRM.

Mijnheer Dewinter, ik ben geen minister van Gelijke Kansen, dat zou u moeten weten. Ik heb inderdaad gereageerd vanuit Denemarken. Ik heb de code laten opvragen via onze gouverneur. Nu ik de code heb, kan ik een uitspraak doen. Ik oefen nooit toezicht uit via de media. Er was echter geen enkele twijfel mogelijk. Ik heb me in duidelijke bewoordingen uitgesproken. Ik heb gezegd dat dit in strijd is met de fundamentele rechten en vrijheden en dus niet kan passeren.

Dit heeft niets te maken met het schenden van de gemeentelijke autonomie, mijnheer Dewinter. Als gemeenteraadslid zou u moeten weten dat het nog gebeurt dat gemeenten beslissingen nemen die strijdig zijn met de wet of het algemeen belang. Dat zijn de enige twee criteria die gelden, voor de rest is er de gemeentelijke autonomie.

Dan volgt er soms een klacht, ofwel vragen wij het dossier op. We doen dat – zo is de traditie – meestal in twee lijnen. Eerst is er de gouverneur, die kan schorsen. Handhaaft men de beslissing toch, dan kan ik vernietigen. Hier heeft de gouverneur het dossier opgevraagd, maar de secretaris van Boom heeft al laten weten dat men de beslissing op de gemeenteraadssitzing van 16 mei zal intrekken.

Moet ik reageren met een omzendbrief, mevrouw Idrissi? Neen, volgens mij is dat absoluut niet nodig. Ik stel, bijvoorbeeld hier in het parlement, vast dat men unisono zegt dat een dergelijke deontologische code niet kan en in strijd is met de fundamentele rechten en vrijheden, op één partij na misschien. Ik stel ook vast dat dit een geïsoleerd geval is. En bovendien heeft Boom al aangekondigd de maatregelen te zullen intrekken.

Als ik bij elke overtreding van de wet of schending van het algemeen belang door een gemeente moet reageren met een omzendbrief, krijgen we regulitis van hier tot ginder. Mij komt het over dat iedereen de fundamentele rechten en vrijheden moet kennen en respecteren.

De heer Filip Dewinter: Minister, laten we een kat een kat noemen, of in dit geval een hoofddoek een hoofddoek. Het gaat hier niet over religieuze neutraliteit. Gemeente- en andere besturen moeten dit soort van kunstgrepen uithalen voor dat ene symbool dat ze niet

in hun gemeenteraad, parlement of waar dan ook willen, namelijk de hoofddoek, het symbool bij uitstek van de radicale islam en van de discriminatie van de vrouw. Men viseert dat symbool. Dat wil men niet.

Het probleem is dat degenen die de hoofddoek dragen, net gebruik en misbruik maken van onze democratische rechtsregels om hun ondemocratische symbool te kunnen handhaven, ook als gemeenteraadslid, en zelfs als parlamentslid. Dat moeten wij maar eens goed beseffen. Men beroept zich altijd opnieuw op de Grondwet, terwijl men die Grondwet juist niet aanvaardt, en zeker niet een van de belangrijkste principes, het principe van de scheiding tussen kerk en staat, en, misschien nog belangrijker, het principe van de gelijkheid tussen man en vrouw. Wij onderwerpen ons telkens opnieuw aan hun logica, in plaats van onze eerlijke logica, namelijk de gelijkheid tussen man en vrouw en het non-discriminatieprincipe tussen man en vrouw, aan hen op te dringen.

Ik vind het dan ook spijtig, minister, dat u, als minister bevoegd voor Inburgering en dergelijke, niet dat discours durft te voeren, maar zich beroept op allerlei juridische en andere weinig ter zake doende argumenten. U hebt hier een kans gemist om een statement te maken, zoals uw partijgenote, mevrouw Demir, dat heeft gedaan in de Kamer, toen ze daar het verbod vroeg op het dragen van hoofddoeken voor parlementsleden. Die kans hebt u als minister heel erg gemist. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Mevrouw Yamila Idrissi: Grondrechten zijn er niet om met voeten te treden, in de ene of de andere richting. Ik stel vast dat voor sommige partijen het ene grondrecht zwaarder doorweegt dan het andere.

Minister, mocht het alleen Boom geweest zijn, dan zou ik uw redenering kunnen volgen. Maar het gaat niet alleen om Boom. We hebben nu al drie precedentes gehad, en wellicht volgen er nog. Uw collega Siegfried Bracke zei dat het hart van de democratie is geraakt. Juist omdat het hart van de democratie is geraakt en omdat de Grondwet geen vodge is, om een andere politicus te parafaseren, is het belangrijk om de puntjes op de i te zetten en duidelijk te maken dat die regels zo vast staan dat je er niet mee kunt rammelen.

De voorzitter: Mevrouw Zamouri heeft het woord.

Mevrouw Khadija Zamouri: Het moet gedaan zijn met de islam en al wie islamitisch is, te diaboliseren – op om het even welk moment, maar dit was wel het meest foute moment dat we ons konden inbeelden.

Nihad Taouil is verkozen door de burgers. Ze is verkozen omwille van wie zij is. Punt aan de lijn. Wat hier gebeurt, is een regelrechte aanval op de democratie. Erkent u dit, minister? U hebt het al gezegd, u hebt het beaamd, waarvoor dank. (*Opmerkingen bij het Vlaams Belang*)

Ik vind dit echt schrijnend. Het einde van de democratie betekent het begin van iets anders, mijnheer Dewinter. (*Opmerkingen van mevrouw Marleen Van den Eynde*)

Minister Geert Bourgeois: Voor wie naar mij geluisterd heeft, kan er geen twijfel over bestaan: ik veroordeel dit verbod op het dragen van een hoofddoek. Ik heb ook gezegd naar welke principes ik zou handelen als het bij mij op tafel zou liggen. Dit is heel duidelijk.

Ik ben het met u eens dat we moeten ophouden met het stigmatiseren van de islam. (*Opmerkingen van mevrouw Marleen Van den Eynde*)

Ik heb trouwens in het debat hier gezegd dat we in dialoog moeten gaan. De Vlaamse Regering gaat dat ook doen, zeer binnenkort ontmoeten we de vertegenwoordigers van de islam.

Ik blijf erbij, we moeten een groot onderscheid maken tussen de kleine groep van radicalen die onze rechtstatelijke principes verwerpt en het overgrote deel van islamieten dat hier wenst te leven. Zij willen zich inschrijven in onze pluralistische samenleving, waar alle mogelijke gelovigen en ongelovigen kunnen samenleven met respect voor elkaars levensbeschouwing.

Dat is het fundament van onze rechtsstaat. Dat laten we niet onderuit halen. (*Opmerkingen van mevrouw Marleen Van den Eynde*)

Mijnheer Dewinter, u moet er niet een van de grondrechten, de niet-discriminatie, uithalen. U moet zich niet beroepen op één aspect. Ik heb het al gezegd: in de deontologische code van Boom staat uitdrukkelijk een niet-discriminatiebepaling op grond van afkomst, religie enzovoort. U mag zich niet beroepen op de verworvenheden van de verlichting als u het andere fundament daarvan, namelijk het respect voor ieders overtuiging en mening, en voor vrije meningsuiting zolang die niet tot haat of geweld oproept, niet erkent. U kunt niet één recht isoleren.

Ik stel vast dat er één partij is die op dat vlak een andere toon laat klinken, mevrouw Idrissi. Ik zie geen cascade van dergelijke beslissingen. Dit is een geïsoleerd geval. Men beroept zich op de objectiviteit – duidelijk onjuist – om de regels van de ambtenaar te gaan toepassen op verkozen mandatarissen. Ook het principe van de scheiding van kerk en staat is hier niet aan de orde. (*Opmerkingen van mevrouw Marleen Van den Eynde*)

In Frankrijk, de staat van de 'laïcité' bij uitstek, heeft het Hof van Cassatie een burgemeester veroordeeld omdat hij een vrouw met een christelijk kenteken, een kruisteken dus, het woord weigerde omdat dat strijdig is met artikel 9 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens. (*Opmerkingen van mevrouw Marleen Van den Eynde*)

Die principes liggen vast. We gaan niet naar aanleiding van één incident, of van één gemeenteraad die het verbod nu weer gaat intrekken, weer een omzendbrief versturen.

Mevrouw Idrissi, laat er geen twijfel over bestaan: mijn administratie, de gouverneurs, ikzelf blijven waken over de toepassing van het recht. Dat is ook de enige beperking op die gemeentelijke autonomie. De schending van wetten, van het recht, van internationale verdragen, met inbegrip van de fundamentele rechtsprincipes die aan de grondslag liggen van deze samenleving, is ontoelaatbaar. (*Opmerkingen van mevrouw Marleen Van den Eynde*)

De heer Filip Dewinter: Ik kan alleen maar vaststellen dat gemeenteraadslid Taouil tijdens de gemeenteraad van Boom ostentatief een hoofddoek draagt, maar als maatschappelijk werkster bij het OCMW van Antwerpen helemaal geen hoofddoek draagt en dat evenmin doet in haar privéleven. Het is een politiek symbool. Het dient om te provoceren. Eerst nemen ze een vinger, dan een arm en dan nog meer. Wie dat niet begrepen heeft, heeft van heel de islam ontzettend weinig begrepen.

Aan de mevrouw daar bovenaan zou ik willen zeggen dat de islam zichzelf diaboliseert. Hij heeft dat gedaan anderhalve week geleden in Boston. Hij diaboliseert zich in de 20.000 terroristische moord- en terreuraanslagen sinds 11 september. Hij diaboliseert zich in de ontelbare haatoproepen op internet, op tv en in de media. Als de islam een te duchten en verwerpen godsdienst is, dan heeft hij dat volledig en totaal aan zichzelf en alleen zichzelf te danken. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Mevrouw Yamila Idrissi: Minister, we verschillen van mening. U zegt dat het een geïsoleerd geval is. Ik zeg dat er al een aantal precedentes zijn en ik heb dat ook proberen aan te tonen. Ik ben zelf ook juriste. Ik heb een onwaarschijnlijk geloof in de democratische rechtsstaat. Wanneer kan worden vastgesteld dat grondrechten systematisch met de voeten worden getreden, moet daar duidelijkheid over komen. (*Opmerkingen van mevrouw Marleen Van den Eynde*)

Ik hoop van ganser harte dat wanneer dit zich in de toekomst opnieuw voordoet, u toch die omzendbrief naar de lokale besturen zult versturen.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Helga Stevens tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de evolutie van de cijfers inzake budget- en schuldbemiddeling in Vlaanderen

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Voorzitter, minister, beste collega's, we worden voor de tweede keer geconfronteerd met het feit dat heel veel Vlaamse gezinnen de eindjes niet meer aan elkaar kunnen knopen. Dat is zeker een probleem. Uit de cijfers die minister Lieten vorige week bekendmaakte, bleek dat globaal gezien de armoede in Vlaanderen lichtjes was gedaald, terwijl paradoxaal genoeg de kinderarmoede bleek te zijn gestegen.

Minister, begin deze week gaf u cijfers vrij waaruit bleek dat het aantal aanvragen voor budget- en schuldhulpverlening enorm was gestegen in Vlaanderen. Die cijfers deden bij mij een alarmbelletje rinkelen. Ze zijn zorgwekkend.

Eind 2012 hebben de Vlaamse centra voor schuldbemiddeling aan ongeveer 66.000 gezinnen budget- en schuldhulpverlening aangeboden. Meer dan de helft van die gezinnen kampt met aanpassingsschulden. Zij hebben schulden door een plotse wijziging van hun situatie door bijvoorbeeld een zware ziekte of een echtscheiding of jobverlies. Een kleine helft heeft inkomstenproblemen of budgettaire problemen. Zij kunnen hun dagelijkse facturen voor elektriciteit, huishuur, enzovoort niet meer betalen. We zien hierbij vooral eenoudergezinnen en werklozegezinnen.

Minister, hoe verhouden de cijfers die we nu over budget- en schuldhulpbemiddeling hebben, zich tot de cijfers van de voorbije jaren? Moeten wij, in het kader van de preventieve armoedebestrijding, niet inzetten op meer budget- en schuldhulpbemiddeling?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, ik heb inderdaad samen met het Vlaams Centrum Schuldenlast de cijfers bekendgemaakt van het aantal gezinnen dat in 2012 geregistreerd staat als zijnde in contact of begeleid door een dienst die is uitgerust voor de schuldhulpverlening. Er zijn in Vlaanderen 331 diensten, OCMW's en centra algemeen welzijnswerk (CAW's), die daarin actief zijn. We hebben vastgesteld dat het over ongeveer 66.000 gezinnen gaat.

Mevrouw Stevens vraagt of we dat kunnen vergelijken met de voorbije jaren. In alle eerlijkheid: dat is niet eenvoudig, omdat we een andere manier van registreren hebben. Als je vraagt aan de experts of er een stijgende trend is waar te nemen, dan zijn die voorzichtig en genuanceerd. Men vermoedt dat er een lichte stijging is, maar nogmaals, het gaat over het aantal mensen dat met een dienst in contact is en daarin wordt ondersteund in termen van schuldbemiddeling, schuldbemiddeling en eventueel ook in een procedure van collectieve schuldenregeling. U weet dat de procedure van collectieve schuldenregeling bijvoorbeeld vooral door de advocatuur wordt opgenomen. U moet dat cijfer proberen goed te plaatsen.

Je ziet heel duidelijk dat er twee grote oorzaken zijn, zoals mevrouw Stevens correct heeft weergegeven. Er zijn aanpassingssituaties waarbij iemand wordt geconfronteerd met een plotse gebeurtenis die hem in een probleem van schuld doet belanden. Dat kan een ziekte zijn of een plots verlies aan inkomen. Dan heb je de meer sluimerende, chronische situaties, waarin mensen het beheer van hun geld niet aankunnen, de administratieve vaardigheden niet hebben of het huishoudbudget totaal niet onder controle hebben.

Mevrouw Stevens heeft absoluut gelijk als ze zegt dat naast de individuele hulpverlening wij echt moeten kiezen voor een beleid van preventie. Wij moeten echt proberen mensen meer weerbaar te maken om te kunnen omgaan met deze uitdaging. Dat is ook de reden waarom wij vanuit de Vlaamse overheid de laatste jaren heel erg inzetten op deze preventie en proberen alle betrokken diensten te stimuleren om in samenwerkingsverbanden te gaan, precies om op dat niveau meer te kunnen doen als het gaat over expertise, deskundigheid en preventie. De setting waarin ik vorige maandag de cijfers met het centrum heb

bekendgemaakt, was er net een waarin we konden tonen hoe een CAW op vraag van een school aanwezig is in de scholen om leerlingen te leren bewust zijn van wat geld betekent en hoe men met geld moet omgaan. We gaan de projecten de volgende jaren structureel financieren omdat we er echt van overtuigd zijn dat je naast de capaciteit om individuele hulpverlening te bieden – daarvoor staan CAW's maar ook OCMW's in, en voor bepaalde onderdelen zijn er ook andere stakeholders in betrokken – we absoluut moeten blijven gaan voor het spoor van preventie en nazorg. Dat is de beste manier om mensen die in kwetsbare situaties terecht kunnen komen, iets wat de economische crisis zeker nog zal bevorderen, weerbaar te maken om met dat probleem en die uitdaging te kunnen omgaan.

Mevrouw Helga Stevens: Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik heb begrepen dat er een tweetal punten zijn. Blijkbaar is het moeilijk om de cijfergegevens correct te vergelijken met de voorbije jaren. Ik zou graag willen weten waarom. Betekent dat dan dat de manier van meten is veranderd? Het is heel belangrijk dat we de mogelijkheid hebben om cijfermateriaal correct te beoordelen en te interpreteren op basis van de correcte gegevens, want hoe kunnen we anders het effect van het beleid opvolgen?

Minister, ik denk samen met u dat we inderdaad moeten inzetten op preventie en dus acties moeten opzetten om volwassenen en jongeren te sensibiliseren om verstandig om te gaan met geld. Ik denk dat het ook heel concreet nodig is voor de mensen die nu zijn verzeild in armoede, om hen op verschillende terreinen iets te laten ondernemen. We moeten vooral inzetten op de groepen van de eenoudergezinnen en de werkloze gezinnen om bijvoorbeeld een combinatie te maken van gezin en arbeid, met andere woorden hen te activeren om bijvoorbeeld kosteloos onderwijs en dergelijke zaken te volgen. U vindt in ons in elk geval een partner om de problematiek verder aan te pakken.

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Minister, ik wil u danken voor het antwoord. Ook wij zullen alle mogelijke acties die nog zullen worden genomen en vooral structurele verankeringen zeker mee ondersteunen.

U geeft het zelf aan, minister, er zijn de stijgende cijfers, en de OCMW's laten ons aanvoelen dat dit de komende maanden nog zal toenemen. Denk maar aan de voorbije strenge winter en de gevolgen voor de energiekosten die nu voelbaar worden.

Structurele verankering is belangrijk. Preventie via scholen, CAW's en OCMW's naar jongeren en hoe om te gaan met budget is één luik. Ook de structurele verankering voor het aanbod aan schuldhulpbemiddeling zullen we verder moeten verzorgen. CAW's en OCMW's spelen daarin een heel cruciale rol. Ik hoop dat we hen verder structureel zullen kunnen ondersteunen, omwille van de actoren en factoren die ik heb aangegeven.

Er zijn geen wachtlijsten van mensen die wachten op het aanbod schuldhulpbemiddeling. Hebben we op de een of andere manier toch een zicht op het aantal mensen dat momenteel wacht op dat aanbod? Zo ja, dan krijg ik graag de cijfers.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister, ik hoor u graag spreken over preventie en weerbaarder maken, maar we moeten als overheid beginnen met zelf bepaalde zaken uit de wereld te helpen die mensen in zulke situaties bezwaren. Ik geef twee voorbeelden uit de praktijk.

Mensen die vandaag hun energiefactuur niet kunnen betalen, worden gedropt bij de netbeheerder en betalen ruim 30 procent meer dan de goedkoopste prijzen. Raak daar maar eens uit.

Een tweede voorbeeld is van een OCMW uit een stad in mijn buurt, dat weigert iemand een referentieadres te geven. Iemand die schulden heeft of geen adres meer heeft, kan van het OCMW een referentieadres krijgen. Heeft hij dat niet, dan kan hij zich niet op een wachtlijst

voor een sociale woning zetten en kan hij niet naar de woonwinkel. Ik ken zo iemand. Die man is door een relatiebreuk werkloos geworden, en heeft zelfs geen inkomen meer omdat hij geen adres heeft. Wat doet het OCMW? Het geeft hem een leefloon, maar doordat hij wordt gedwongen een woning te huren op de privémarkt, is hij twee derden van zijn leefloon kwijt. Mocht hij een referentieadres krijgen, dan kon hij met een derde van zijn leefloon zijn woning betalen.

Dit zijn hiaten waar deze overheid werk moet van maken. Soms duwen we mensen nog dieper. Ik zeg niet dat het allemaal de fout is van deze regering. Het zijn toch bijzondere aandachtspunten. Ik heb de minister van Energie ook al gewezen op de gedropte klanten. Het schrijnende voorbeeld van de referentieadressen toont aan dat we mensen dwingen om bijkomende schulden te maken.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Minister, de cijfers zijn ernstig. Ik vrees dat er geen beterschap in het vooruitzicht is. Op de steun van onze fractie kunt u met de maatregelen die u wenst te nemen, in ieder geval rekenen.

Ik ben heel blij met de schuldhulpbemiddeling. In het verleden was dat anders. Minister Lieten doet dit nog veel te weinig. Ik ben blij dat u het belang en de waarde van de advocatuur eindelijk duidelijk hebt beklemtoond. Dank zij de hulp van de advocatuur worden de wachtlijsten aanzienlijk beperkt. Als men via die weg oplossingen zoekt, zijn er bijna geen wachtlijsten meer.

Minister, ik dring aan op fundamentele maatregelen die nog altijd te weinig worden genomen. Dat is in de eerste plaats een veel strengere kredietbeperking, en dat wordt federaal geregeld. In de tweede plaats gaat het over de wachtlijsten in het budgetbeheer. Daar kan de advocatuur niets aan doen. Het is exclusief aan het OCMW om die weg te werken. Als mensen vandaag een beroep willen doen op budgetbeheer, moeten ze dikwijls veel te lang wachten, en dan is het kalf helemaal verdronken. Aandacht voor het bestedingspatroon zou moeten worden opgenomen in het onderwijs. Ik zal uw project steunen. Het kan allemaal misschien wel structureel worden verankerd, maar dit moet behoren tot de eindtermen van het onderwijs.

Minister Jo Vandeuren: Hier zijn veel zaken gezegd die ik alleen maar kan ondersteunen. Helaas kan ik op dit moment geen cijfers geven van wachtlijsten. Het is ook niet zo simpel. Daarvoor moet je een bepaalde vorm van registreren overeenkomen. Ik wil best eens nagaan in welke mate we over cijfers beschikken.

De reden waarom we niet in staat zijn met de cijfers van het centrum nu een trend waar te nemen, komt doordat de hulpverlening de gezinnen die in de hulpverlening werden gecontacteerd, vroeger registreerde. We hebben gevraagd om uit te zoeken of die cijfers op een andere manier kunnen worden geaggregeerd, zodat een eventuele vergelijking mogelijk is.

Het is een bekende discussie. Er is wellicht meer vraag naar hulpverlening. Er is een druk op het aanbod. Er zijn de CAW's.

U weet dat we ter zake een schaalvergroting hebben doorgevoerd, om die centra beter in staat te stellen efficiënt om te springen met de middelen, deskundigheid te bevorderen en goed toegankelijk te zijn in alle regio's. We moeten die CAW's uiteraard ook versterken met het oog op de uitdagingen waarvoor ze staan. Aan de andere kant zijn er de OCMW's. Ik heb het nog al eens gezegd op deze tribune: de Vlaamse overheid financiert de lokale besturen via een aantal kanalen. Ook lokaal is de vraag aan de orde hoe men met die middelen omgaat, welke prioriteiten men legt. Het is niet mogelijk om daar heel specifiek één type hulpverlening uit te halen. Men moet dat bekijken vanuit het totaalbeheer door het OCMW en diegenen die als maatschappelijk werker actief zijn.

Een aantal zaken die hier zijn gezegd, zijn moeilijk allemaal te bediscussiëren in een korte repliek. Dat zult u begrijpen. Het klopt dat preventie ruimer is dan het specifieke CAW-aanbod. Er moet een ruimer beleid worden gevoerd. Daar ben ik het absoluut mee eens. Dan belandt men al snel bij zaken zoals kredietverstrekking, het ontmoedigen van impulsaankopen en dergelijke meer. Ik verwijs naar onze CAW's en al diegenen die inspanningen doen qua preventie, ook in het onderwijs. Ik was echt wel onder de indruk van de prestaties van de school die we maandag hebben bezocht. We moeten allemaal beseffen dat hiermee wordt geïnvesteerd in de weerbaarheid van mensen, in een samenleving waarin we proberen risico's op ondoordachte dingen, op impulsaankopen enzovoort op een bepaalde manier beheersbaar te houden.

Mevrouw Helga Stevens: Bij de bestrijding van structurele armoede, en dan zeker van kinderarmoede, zien we dat er vooral een link is tussen eenoudergezinnen en werkloosheid enerzijds en armoede anderzijds. Ik wil dus blijven inzetten op die budget- en schuldhulpverlening. We moeten blijven inzetten op kosteloos onderwijs en natuurlijk ook op die maximumfactuur in de gezondheidszorg. Ook moeten we inderdaad de energieschulden aanpakken. Dit gebeurt nu al via het OCMW, maar als mensen zijn gedropt en meer moeten betalen dan het laagste tarief dat op de energiemarkt beschikbaar is, dan is dat niet logisch. Er is nog veel werk aan de winkel, maar wij zullen constructief meewerken om deze zaken aan te pakken.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Steve D'Hulster tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over jonge verkeersdoden

ACTUELE VRAAG van mevrouw Lies Jans tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over ongevallen met fietsers

ACTUELE VRAAG van de heer Dirk Peeters tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de verkeersongevallencijfers en de inperking van de risico's voor voetgangers en fietsers

De voorzitter: De heer D'Hulster heeft het woord.

De heer Steve D'Hulster: Voorzitter, minister, geachte leden, het voorbije weekend vestigde Touring de aandacht op enkele cijfers van de Europese Commissie, waaruit blijkt dat België, en Vlaanderen als onderdeel ervan, het niet zo goed doet als het gaat over jonge verkeersdoden. In vergelijking met de buurlanden scoren we zelfs heel slecht. Dat is een harde vaststelling, maar iedereen die de evolutie van de cijfers enigszins volgt, kan getuigen dat dit geen verrassing is. We zitten al een tijdje achterin het Europese peloton, en het lijkt me echt wel nodig dat we daaruit geraken. Dat is niet moeilijk. Heel veel mensen werken daar op dit moment al heel hard aan. We merken echter dat de daling, die tot enkele jaren geleden nog vrij fors was, aan het afremmen is: het ene jaar is er een lichte stijging, het andere een stagnatie, en dan weer een lichte daling. Willen we echter echt de top van het Europese peloton bereiken, dan zullen we op een of andere manier een inhaaloperatie moeten doen, en moet het verkeersveiligheidsbeleid een boost krijgen. Ik denk dat het overhevelen van de bevoegdheden ons op dat vlak een mogelijkheid biedt. We krijgen heel wat belangrijke instrumenten in handen. Dan denk ik aan de rijopleiding, vooral als het gaat over jongeren. Ik denk aan heel wat dingen die nu bij het Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid (BIVV) zitten, zoals een deel van de handhaving en van de reglementering.

Minister, hoe staat het met de voorbereiding ervan? Zullen we in staat zijn om, op het moment dat we de bevoegdheden krijgen, een vliegende start te nemen?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans: Voorzitter, collega's, minister, mijn vraag gaat ook over ongevallencijfers, maar meer specifiek over de cijfers over fietsongevallen die begin deze week bekend werden. Daaruit blijkt dat in 2011 het aantal fietsongevallen met 12 procent is gestegen. Men spreekt nu over 6600 slachtoffers per jaar. Dat zijn gemiddeld 18 mensen per dag die een ongeval met de fiets krijgen, soms met dodelijke afloop.

Minister, de Fietsersbond heeft nogal hevig gereageerd en heeft u met de vinger gewezen. Ik vond het niet terecht dat men zei dat de Vlaamse overheid te weinig doet, terwijl er enorm wordt geïnvesteerd in fietspaden, namelijk 100 miljoen euro per jaar. Er wordt ook ingezet op sensibilisering. Er is ook het Grote Fietsexamen. Ook voor de jonge fietsers wordt er gewerkt aan sensibilisering en educatie. Volgens mij worden er dus heel wat inspanningen gedaan, maar dat weerspiegelt zich nog niet in de cijfers.

Minister, worden alle maatregelen die we treffen, tot in detail opgevolgd zodat we weten dat ze ook effect hebben? Het is dus een concrete vraag naar monitoring van al die maatregelen.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Minister, het is lang geleden dat ik u nog eens een vraag heb kunnen stellen. Het genoegen is dus geheel aan mijn kant.

Minister, toen ik de cijfers van Touring bekeek, zijn me een aantal dingen opgevallen die de pers niet hebben gehaald en die me toch verontrusten. Ik ga een paar cijfers citeren om het duidelijk te maken. Op tien jaar tijd is het aantal dodelijke ongevallen met bestuurders van auto's van 1000 gezakt naar 600. Dat is goed, want 40 procent minder.

In diezelfde periode is het aantal dodelijke ongevallen met voetgangers van 142 slechts gedaald naar 111. Dat is slechts een daling van 20 procent. Wat opvalt, is dat bij de voetgangers de meeste dodelijke slachtoffers in de Vlaamse steden vallen. Een tweede punt dat mogelijk nog frappanter is, is dat het aantal gewonde voetgangers in diezelfde periode van 2000 tot 2011 gestegen is van 1278 naar 1787.

Daarom wil ik aandacht vragen voor de voetgangers. Deze cijfers halen zelden de pers. De voetganger is bij uitstek een zwakke weggebruiker. De winst die we boeken bij de autobestuurders, boeken we niet bij de voetgangers.

Minister, hebt u een zicht op de ongevallenanalyse voor de voetgangers? Ligt het aan de infrastructuur of aan het gedrag van de voetgangers? Heeft het te maken met een hogere leeftijd? Voelt u de behoefte om op het vlak van de handhaving in de stedelijke gebieden meer in te zetten op het voorkomen van ongevallen met voetgangers?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, het is goed dat de verkeersveiligheid hier eens uitgebreid aan bod kan komen.

De cijfers die vorige week in de media zijn verschenen, zijn al een half jaar bekend. We hebben er hier ook al uitgebreid over gediscussieerd. Op zich zijn het dus geen nieuwe cijfers. Ik verwacht de komende weken de voorlopige cijfers voor 2012.

2011 was geen goed jaar voor de verkeersveiligheid. Op alle vlakken gaat het wat moeilijk. Er zijn hier en daar wat positieve tendensen die voor Vlaanderen iets beter zijn dan voor Wallonië.

Ik heb vorige week zelf nog eens de eerste cijfers gelanceerd naar aanleiding van het Grote Fietsexamen voor 12-jarigen. We hebben de cijfers voor 10- tot 14-jarigen onderzocht en gemerkt dat er een fundamenteel probleem is. Vandaar dat de Vlaamse Stichting Verkeerskunde samen met professor Pauwels een fietsexamen voor 12-jarigen heeft gelanceerd. Ik geef u dit voorbeeld om aan te tonen dat we aan de hand van de cijfers nagaan wat de oorzaken van die ongevallen zijn en hoe we er doelgericht mee kunnen werken.

U weet dat verkeersveiligheid geen vak is in de lagere school. Het moet over alle vakken heen gespreid worden aangeleerd. We vonden dat er een probleem is en hebben daarom een fietsexamen aangereikt.

Mijnheer Peeters, ik had niet de bedoeling om het vandaag al te zeggen, maar bij dezen: er komt binnenkort ook een voetgangersexamen, omdat ik denk dat daar hetzelfde probleem is.

Het is geen stigmatisering van de fietser. Het is een vaardigheid die moet worden aangeleerd. Het kwaliteitsverschil in fietsgedrag bij 12-jarigen heeft mij verleden week verrast. Het verschil is namelijk fenomenaal groot. Er zijn schitterende fietsers en er zijn 12-jarigen die helemaal nog niet kunnen fietsen.

Betekent dit dat dat het enige is waarrond we werken bij die doelgroep? Helemaal niet. Verkeersveiligheidsbeleid moeten we op vier fronten proberen te versterken.

Het eerste front is infrastructuur. De kritiek van de Fietsersbond in dat artikel heeft mij verrast. Ik zat net niet aan het plafond. Ze hadden gelukkig een mooie foto naast het artikel geplaatst. Ik heb vanmorgen twee uur lang overleg gepleegd met de Fietsersbond naar aanleiding van die kritiek. Ze hebben mij vanmorgen bevestigd dat elke fietstunnel, elke fietsbrug enzovoort die we aanleggen, absoluut geen weggegooid geld is. Hun zorg is echter terecht: we moeten investeren in netwerken, wat betekent dat je de zwakke schakels ertussen moet wegwerken. Als er tussen een fietspad en een fietsbrug nog een onveilig stuk weg is, is er natuurlijk nog een zwakke schakel die voor ongevallen kan zorgen. Ik ben het met die stelling eens. We moeten investeren in infrastructuur, ervoor zorgen dat die veilig is. Wat de kritiek betreft, hebben ze het krantenartikel genuanceerd. Ze hebben hun punt gemaakt, waarin ik voor een deel kan meegaan. Ze hebben echter ook bevestigd dat elke euro die we in fietsveiligheid investeren, een nuttige euro is.

Het tweede front waaraan we moeten werken, is de handhaving. Dat werd heel terecht aangehaald. Ik zal een voorbeeld geven. Ik zou kunnen verwijzen naar trajectcontrole, maar dat is minder relevant voor fietsers. Een vorm van handhaving die van zeer groot belang is voor fietsers en voetgangers, zijn de roodlichtcamera's. Uit onderzoek blijkt dat zo'n roodlichtcamera op het eerste zicht aanleiding geeft tot meer ongevallen met auto's, maar met minder schade. Waarom? Het licht springt op rood, men weet dat er een camera hangt, gaat op de remmen staan en de achterligger rijdt erop. Voor fietsers en voor voetgangers daarentegen zien we een spectaculaire stijging van de veiligheid. Dat op de remmen gaan staan, maakt namelijk dat fietsers en voetgangers veilig kunnen oversteken.

Het derde front waarin we moeten investeren, is educatie en sensibilisering. Educatie is het organiseren van een fietsexamen, doelgroepgericht. Dus zonder algemene, sloganeske campagnes, maar echt een aanpak op maat. Ook moet het rijbewijs worden hervormd. Dat is een belangrijke zaak die nog op ons afkomt. De federale overheid werkt nog aan een aantal punctuele aanpassingen, waar ik achter sta. Na de overdracht van de bevoegdheden, hebben we nog een belangrijke weg te gaan voor een aanpak op Vlaams niveau, rekening houdend met onze ruimtelijke context, die anders is dan de Waalse. Het wordt, mijnheer D'Hulster, volop voorbereid. Ik weet dat u ongeduldig bent. Ik weet ook dat de Vlaamse Stichting Verkeerskunde daar in de toekomst een prominente rol in wil spelen. De voorzitter van die stichting zit trouwens naast mij, aan de rechterzijde. U weet dat we alles wat de staatshervorming aangaat, nu aan het uitschrijven zijn in een groenboek. Verkeersveiligheid zal daar een serieuze plaats innemen. We zullen dat zo snel mogelijk afwerken.

Op federaal niveau zijn er nog een aantal zaken niet helemaal uitgeklaard, zoals het Verkeersboetefonds. Vorige week stond in de krant dat de trajectcontrole al was terugbetaald. Dat is natuurlijk niet waar. Vlaanderen heeft betaald, maar heeft geen opbrengsten van die boetes. Dat zal in de toekomst veranderen, maar wie wat precies zal krijgen, moet nog worden uitgemaakt.

Ten slotte is er het vierde front, de evaluatie, die al door mevrouw Jans werd aangestipt. We moeten lessen trekken uit ongevallen die gebeuren. Monitoren we alles wat we doen? Nee, mevrouw Jans, niet alles, maar wel veel. We hebben al achtduizend fietsongevallen volledig geëvalueerd. We hebben bekeken welke zaken te wijten zijn aan de infrastructuur. We hebben ook de rondpunten aangepakt. Vroeger werden de fietspaden aangelegd langs de rondpunten. Uit de ongevallen die gebeurden, hebben we geleerd dat dat heel onveilig is. Nu worden die in principe niet meer aangelegd op die manier. We monitoren dus heel veel. Ik wacht natuurlijk ook op betere resultaten, want de ongevallencijfers zijn de ultieme test waaruit we lessen moeten trekken.

We kunnen veel oplossen met infrastructuur, met handhaving en met goede evaluaties, maar het eigen verkeersgedrag zal altijd ook aan de basis van ongevallen blijven liggen. Daar moeten we minstens even ernstig aan werken.

De heer Steve D'Hulster: Ik dank de minister voor haar antwoord. Wanneer die bevoegdheden naar Vlaanderen komen, lijkt het mij belangrijk niet in de startblokken te staan. We moeten, zoals bij een estafetteloop, al aan het lopen zijn wanneer we de stok overnemen.

Ik heb nog een concrete opmerking over de jonge verkeersdoden. Ik vind dat op een goede manier met de sensibilisering in verband met de fiets wordt omgegaan. Er is vorig jaar een onderzoek gevoerd. Nu hebben we het fietsexamen. Misschien moeten we eens onderzoeken of we ook voor de groep van de 18- tot 24-jarigen iets soortgelijks kunnen ontwikkelen. Daar situeert zich immers een heel zware piek. Het is moeilijk die groep met reguliere communicatie en sensibilisering te vatten. Misschien moeten we voor hen wat meer naar maatwerk evolueren.

Mevrouw Lies Jans: Ik dank de minister voor haar antwoord. Het lijkt me een goede zaak dat de Fietzersbond de eigen analyse deze ochtend bij de minister wat heeft rechtgezet. Met de idee van het netwerken heeft de Fietzersbond in elk geval een belangrijk punt aangehaald.

Momenteel legt de Vlaamse Regering langs de gewestwegen heel wat nieuwe gescheiden fietspaden aan. In de praktijk komt een fietser vanop een mooi fietspad langs een gewestweg terecht op een lokale weg waar het fietspad nog niet is aangepast. Vervolgens volgt dan een onveilige overgang naar een goed aangelegd fietspad langs een gewestweg. Dat is ook in mijn stad het geval. We zouden het netwerkprincipe moeten gebruiken om de overgangen tussen lokale wegen en gewestwegen gericht aan te pakken. Als we de fietsverplaatsingen tussen punt a en punt b goed en veilig willen laten verlopen, moet beter met de gemeenten worden overlegd. Heel het traject moet veilig zijn. Dit lijkt me een belangrijk aandachtspunt.

Wat de sensibilisering betreft, lijkt het me vooral belangrijk de ingeslagen weg verder te volgen. We moeten nog meer inspanningen leveren om doelgericht te werken. Dat geldt zeker voor de groep van de 10- tot 14-jarigen. Om fietsongevallen te vermijden, moeten we in meer dan enkel het fietsexamen voorzien. We moeten heel specifieke middelen voor inzetten om concrete projecten uit te werken.

De heer Dirk Peeters: Minister, u hebt een voetgangersexamen in het vooruitzicht gesteld. Dat kan misschien wat belachelijk lijken, maar het kan een zinvolle bezigheid zijn. Ik zou u toch willen vragen die monitoring en ongevallenanalyse ook voor deze doelgroep uit te voeren. Elk jaar komen 111 mensen – dat zijn er ongeveer evenveel als er mensen in het Vlaams Parlement zetelen – om in het verkeer. Ik kan daar geen genoeg mee nemen.

Om het een en het ander te controleren, heb ik gisteren nog de website van het Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid (BIVV) bekeken. Daar staan iets recentere cijfers op. Ook in 2012 is het aantal ongevallen met letsels bij de voetgangers met 10 procent gestegen. Die tendens is manifest aanwezig. (*Opmerkingen van minister Hilde Crevits*)

Volgens de site is er stijging met 10 procent. Dat lijkt me zorgwekkend. Een en ander moet worden bijgesteld.

De voorzitter: Mevrouw Smaers heeft het woord.

Mevrouw Griet Smaers: Voorzitter, eerst en vooral hebben de vorige sprekers terecht aangehaald dat elk verkeersslachtoffer er eentje te veel is. Ik vind dat de minister de voorbije jaren een goed beleid heeft gevoerd. Zij heeft fel op infrastructuur ingezet. Ik vind het een goede zaak dat veel in fietspaden wordt geïnvesteerd. Er is nog steeds nood aan vrijliggende fietspaden langs de gewestwegen. Uiteraard vormen die fietspaden, fietsbruggen en dergelijke schakels in fietsnetwerken. Ik vind het alvast terecht dat nog meer in fietspaden wordt geïnvesteerd.

Daarnaast zou ik de oproep van enkele andere sprekers willen ondersteunen om nog meer op sensibilisering en op educatie binnen het onderwijs in te zetten. Dat moet in het basisonderwijs en zelfs in het kleuteronderwijs gebeuren. Het is nodig die jonge kinderen rijvaardigheden bij te brengen en met verkeersveiligheid te leren omgaan voor ze zich op de weg begeven.

Minister, ik heb nog een vraag over het overleg met uw federale collega. U zei daarstraks terecht dat handhaving niet tot uw bevoegdheid behoort. Dat is een federale bevoegdheid. In welke mate geeft u beleidsprioriteiten voor verkeersveiligheid door aan uw federale collega? U zei daarstraks zelf dat er binnenkort een actueel overzicht naar buiten komt van cijfers en statistieken van 2012. Op welke manier gaat u daarmee om en geeft u beleidsprioriteiten door aan uw federale collega?

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Een debat over verkeersveiligheid is altijd een nuttig debat. Elk verkeersslachtoffer minder is een winst situatie. Maar de cijfers waarop u zich vandaag baseert, zijn natuurlijk niet nieuw. Dat heeft de minister ook geantwoord. Vorig jaar op 7 maart hebben we daarover een debat gevoerd in de commissie. De cijfers waar Touring deze week in persberichten naar verwees, zijn cijfers uit 2011, die we dus eigenlijk al besproken hebben. Touring heeft die cijfers vergeleken met andere West-Europese landen. We scoren heel slecht. België staat op de laatste plaats wat betreft verkeersveiligheid.

Collega's, u stelt uiteenlopende vragen over fietsers en voetgangers. De registratie van verkeersongevallen blijft van primordiaal belang, om te weten waar de problemen liggen. Ik heb daarover ook nog een aantal vragen ingediend, minister, omdat het belangrijk is dat we het debat over de verkeersongevallenregistratie nog eens goed doornemen.

Ik hoop dat we het debat over de verkeersveiligheid kunnen opentrekken. Zeker ook wat de overheveling van de bevoegdheden van de federale overheid betreft, had ik graag geweten hoe dat nu zit en hoe u dat momenteel aan het voorbereiden bent, minister. Het is een heel grote bevoegdheid die naar Vlaanderen komt en waarvoor u de verantwoordelijkheid krijgt.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Collega's, als sommigen smalend doen over de zesde staatshervorming, wijs ik u erop dat dit een aspect is waarbij de staatshervorming homogeen beleid in de hand werkt. Als die staatshervorming is doorgevoerd, gaat u, minister, alle instrumenten en hefboomen in handen krijgen om maatregelen te treffen voor verkeersveiligheid, niet enkel op het vlak van infrastructuur, maar ook op andere domeinen.

Ik vind dat de heer D'Hulster wel een goed beeld gebruikt. U moet zorgen dat er geen cesuur optreedt, maar dat het een estafette wordt. Zo kunt u het 'en cours de route' overnemen. Ondertussen kunt u nadenken waar u nieuwe accenten wilt leggen. Er zijn heel veel behartigenswaardige dingen gezegd, over sensibilisering en infrastructuur.

De eigen verantwoordelijkheid is ook heel belangrijk. Mijn generatie heeft thuis, van de ouders, geleerd dat je eerst naar links moet kijken, dan naar rechts, dan nog eens naar links en dan oversteken. Vandaag heeft iedereen het meteen over het onderwijs en de eindtermen. Dat geeft aan dat je zo de lat altijd onmogelijk hoog legt voor de gemeenschap, voor de overheid die wij hier vertegenwoordigen.

Nadenken over de nieuwe verantwoordelijkheid in het kader van de zesde staats hervorming en die invullen, minister, is nu absoluut een topic die zou getuigen van goed beleid.

Minister Hilde Crevits: Bedankt, collega's, voor de zinvolle – ik zou niet anders durven – aanvullingen. Mijnheer Peeters, u deed me daarnet even schrikken, toen u zei dat er nieuwe cijfers op de website staan. Ik stuur normaal nooit sms-berichten terwijl ik actuele vragen beantwoord, maar ik heb dat laten controleren. De cijfers die u nu ziet, zijn sowieso allemaal van 2011. Er is een aankondiging dat de cijfers van 2012 eraan komen, ze zijn pas in mei 2013 ter beschikking. Anders had ik ze zeker aan u meegedeeld.

Voor jonge verkeersdoden van 18 tot 24 jaar is de weg naar het rijbewijs zeer belangrijk. Mijnheer Peeters, in uw vraag op papier stond ook dat er een oudere groep is die nog slechter begint te scoren dan de 18- tot 24-jarigen, mensen die al heel lang hun rijbewijs hebben. Dat is de leeftijdsgroep waar ik zelf langzaam maar zeker toe behoor. Die groep denkt dat ze heel goed rijden, maar zou ook opfrissingen kunnen gebruiken. We moeten zorgen dat we dat op maat aanreiken.

Ik zie dat er te weinig motorrijders komen naar de cursussen voor motorrijders die wij inrichten na het seizoen. En dit ondanks het slechte weer, het is gratis, het is dit jaar op tien verschillende plaatsen ingericht, en toch komen ze niet. Ze denken dat ze wel voldoende kunnen rijden, dat het wel geen probleem zal zijn. Ik vind dat heel spijtig en dat moet echt verbeteren, we moeten spontaan de reflex hebben om die cursus te volgen.

Wat het overleg met de gemeenten rond het fietspadbeleid betreft, collega Jans: in de nieuwe gemeentelijke samenwerkingsovereenkomsten wordt het intergemeentelijk samenwerken echt gestimuleerd. Ik vind het ook niet kunnen dat we subsidies geven voor een fietspad in een bepaalde gemeente, een lokaal fietspad dat op het functionele routenetwerk ligt, en dat de buurgemeente zegt dat ze geen zin heeft in dat pad of geen centen, en dan stopt dat fietspad aan de gemeentegrens. We moeten intergemeentelijke samenwerkingsverbanden stimuleren, vandaar dat er ook speciale hoofdstukken aan worden gewijd.

Ik heb de Fietsersbond, die bezig is met het oplijsten van de netwerken van fietspaden en missing links, ook gevraagd om na te gaan hoe dit netwerk spoort met ons eigen functioneel fietsroutenetwerk. Misschien moet dit worden aangepast, want het is dertien jaar oud en is wellicht aan een opfrissing toe.

Collega Peeters, ik ben het met u eens dat we die voetgangers absoluut mee in kaart moeten brengen. Misschien moet er ook eens een gelijkaardige analyse gebeuren met de voetgangers net zoals we met de ongevallen met de fietsers hebben gedaan. We hebben dat kunnen doen in de zone Antwerpen, omdat men daar, mevrouw Van den Eynde, een goed registratiesysteem heeft met detailinfo. Misschien kunnen we dezelfde oefening doen met de voetgangers, om zo inzicht te krijgen in de manier waarop zij om het leven komen in het verkeer.

Collega Smaers, collega Keulen, wat de beleidsprioriteiten betreft, het is correct dat wij ons goed moeten voorbereiden op de staats hervorming, en we zijn ook zeer intens aan het overleggen, zowel met de Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV), maar ook met de federatie van autorij scholen die enkele dagen geleden nog in de media kwam. Er wordt met het gehele veld overleg gepleegd om inderdaad – in estafettetermen – de stok te kunnen overnemen met de nadruk op onze eigen prioriteiten. Van een vliegende start spreken is misschien overdreven.

Collega Smaers, wij wachten niet met overleg rond handhaving, want vandaag is er al veel overleg. De taksforce handhaving omvat al de federale politie, en ik heb deze ochtend overlegd met Touring, VAB, transport en logistiek en Febetra rond de winteromstandigheden, en rond het gedrag van de vrachtwagens bij winterse omstandigheden en de federale politie was daarbij aanwezig. Die prioriteiten bepalen we samen: als er een nieuwe locatie wordt gezocht voor trajectcontrole, dan vind ik die niet uit. Ik doe dat samen met de federale politie en op basis van hun analyses suggereren zij nieuwe plaatsen.

Het overleg verloopt vandaag op een zeer goede wijze, maar ik heb wel, collega Keulen, de staatshervorming qua mobiliteit en verkeersveiligheid misschien een beetje onderbelicht. Maar wij krijgen een pak instrumenten om op een homogene wijze ook het sensibiliseringsbeleid te kunnen voeren.

Ik doe geen afbreuk aan wat het BIVV vandaag doet, maar het is een beetje vreemd dat je op verschillende niveaus campagne moet voeren. We moeten al veel tijd besteden aan het praten met elkaar, en je kunt er beter een sterk geheel van maken.

Een en ander zal worden neergeschreven in het groenboek dat de vruchten zal dragen van het intense overleg dat nu gebeurt, maar op federaal vlak moeten er natuurlijk nog een aantal wetten worden goedgekeurd.

De heer Steve D'Hulster: Minister, dank u voor uw antwoord. Ik denk dat er de afgelopen 20 à 15 jaar heel wat goede dingen zijn gebeurd op het vlak van verkeersveiligheid. Dat is ook zichtbaar in de statistieken, maar we bemerken tegelijkertijd dat het succes van de recepten die toen werden ingevoerd aan het tanen is. Om een nieuwe sterke daling te realiseren zullen we ook een aantal nieuwe politieke keuzes moeten maken. Daarvoor is er binnenkort een window of opportunity wanneer de nieuwe bevoegdheden naar Vlaanderen komen.

Mevrouw Lies Jans: Ik wil de minister er nog op wijzen dat er in het kader van het functioneel fietsennetwerk wordt gekeken naar een actualisering. Dat is belangrijk, want zo kunnen we die knelpunten eruit halen en er specifiek op inzetten. Wat het overdragen van de bevoegdheden betreft, zo homogeen is het pakket nog niet, er kan nog meer gebeuren, ik denk aan een rijbewijs dat nog steeds federaal moet worden uitgereikt. Dan stel ik mij toch wel vragen over de homogeniteit van het bevoegdheidspakket.

De heer Dirk Peeters: Minister, ik noteer dat u die monitoring zult doen voor de voetgangers. Ik vind dat heel belangrijk, want ik denk dat het een beetje de vergeten groep is van de verkeersgebruikers of gebruikers van het openbaar domein en dat alle leeftijden daarbij betrokken zijn. Ik vind het heel belangrijk dat we daar een goed zicht op krijgen.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

■

MOTIE van de heren Marino Keulen en Sas van Rouveroij en mevrouw Annick De Ridder tot besluit van de op 28 maart 2013 door de heer Jan Roegiers in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de samenwerking van de Vlaamse steden en gemeenten met De Lijn

– 1974 (2012-2013) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Voorzitter, het is een motie op mijn eigen naam, maar ik zal me onthouden, want ik heb een stemafpraak met de heer Mahassine, wiens vader overleden is.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Voorzitter, collega's, in de eerdere commissiebespreking hebben wij dit initiatief steeds gesteund. Dat zullen de collega's van Open Vld ook wel weten. We hebben ook gezegd dat De Lijn beter en op een correcte basis moet samenwerken met de steden en gemeenten. Wanneer Open Vld dit nu aanklaagt, willen we dat steunen, ook wanneer wordt gezegd dat er een aparte beheersvorm kan komen voor de steden Antwerpen en Gent.

We zullen ons toch onthouden bij deze stemming omdat in de laatste clausule van de tekst eigenlijk wordt gezegd dat De Lijn meer moet doen met minder en dat de kredieten niet worden aangepast wanneer de gemeenten een en ander bij zouden vragen. Wij menen dat dit neerkomt op het ondergraven van het principe van gezond overleg. Wanneer gemeenten terecht bijkomende investeringen zouden vragen aan De Lijn, dan is het volgens ons maar logisch dat het budget ook wordt aangepast. Het is daarom dat we ons straks bij de stemming zullen onthouden.

De voorzitter: Begin van de stemming.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

- 79 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
- 25 leden hebben ja geantwoord;
- 43 leden hebben neen geantwoord;
- 11 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

Mevrouw Werbrouck heeft het woord.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Voorzitter, ik heb een stemafpraak met de heer Sannen.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Voorzitter, ik heb een stemafpraak met mevrouw Hostekint.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Voorzitter, ik heb een stemafpraak met de heer De Bruyn.

■

MOTIE van mevrouw Elisabeth Meuleman en de heren Luckas Van Der Taelen, Dirk Peeters en Hermes Sanctorum tot besluit van het op 24 april 2013 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de hervorming van het secundair onderwijs

– 2018 (2012-2013) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

- 79 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
- 20 leden hebben ja geantwoord;
- 55 leden hebben neen geantwoord;
- 4 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Voorzitter, ik heb een stemafpraak met mevrouw De Vits.

■

MOTIE van de heren Wim Van Dijck, Wim Wienen en mevrouw Katleen Martens tot besluit van het op 24 april 2013 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de hervorming van het secundair onderwijs – 2019 (2012-2013) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

79 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
12 leden hebben ja geantwoord;
67 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

■

MOTIE van mevrouw Marleen Vanderpoorten en de heer Boudewijn Bouckaert tot besluit van het op 24 april 2013 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de hervorming van het secundair onderwijs – 2020 (2012-2013) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

79 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
19 leden hebben ja geantwoord;
59 leden hebben neen geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 8 mei 2013 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.05 uur.*

■

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Filip Anthuenis, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Griet Coppé, Steve D'Hulster, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Jos De Meyer, Jo De Ro, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Paul Delva, Filip Dewinter, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Marino Keulen, Els Kindt, Marcel Logist, Bart Martens, Katleen Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorum, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Peter Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marleen Van den Eynde, Vera Van der Borght, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel, Khadija Zamouri, Dirk de Kort, Sas van Rouveroij.

Afwezig met kennisgeving

Ludo Sannen, Marc Van de Vijver: ambtsverplichtingen;

Karin Brouwers, Bart Caron, Sonja Claes, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Patricia De Waele, Ward Kennes, Jan Laurys, Marius Meremans, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Jan Penris, Björn Rzoska, Stefaan Sintobin, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Joris Van Hauthem, Jurgen Vanlerberghe, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Linda Vissers: door Vlaams Parlement toegestane zending;

Chokri Mahassine, Mieke Vogels: familieverbindingen;

Erik Arckens, Piet De Bruyn, Veerle Heeren, Michèle Hostekint: gezondheidsredenen.

Afwezig zonder kennisgeving

Christian Van Eyken

■

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr.1:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Christian Verougstraete, Wim Wienen, Khadija Zamouri

NEEN-stemmen:

Caroline Bastiaens, Vera Celis, Griet Coppé, Steve D'Hulster, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Jos De Meyer, Else De Wachter, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Paul Delva, Matthias

Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Els Kindt, Marcel Logist, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Kris Van Dijck, Eric Van Rompuy, Peter Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Boudewijn Bouckaert, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Peter Reekmans, Hermes Sanctorum, Luckas Van Der Taelen, Mercedes Van Volcem, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Ann Brussee, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Peter Reekmans, Luckas Van Der Taelen, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Khadija Zamouri

NEEN-stemmen:

Caroline Bastiaens, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Vera Celis, Griet Coppé, Steve D'Hulster, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Jos De Meyer, Else De Wachter, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Paul Delva, Filip Dewinter, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Els Kindt, Marcel Logist, Bart Martens, Katleen Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Marleen Van den Eynde, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Eric Van Rompuy, Peter Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Christian Verougstraete, Wim Wienen, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Dirk Peeters, Hermes Sanctorum, Mercedes Van Volcem, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr.3:

JA-stemmen:

Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Christian Verougstraete, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Caroline Bastiaens, Boudewijn Bouckaert, Ann Brussee, Vera Celis, Patricia Ceysens, Griet Coppé, Steve D'Hulster, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Jos De Meyer, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Paul Delva, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts,

Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Marino Keulen, Els Kindt, Marcel Logist, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Peter Van Rompuy, Sas van Rouveroj, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck, Veli Yüksel, Khadija Zamouri

■

Stemming nr.4:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Ann Brussee, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Peter Reekmans, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroj, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Khadija Zamouri

NEEN-stemmen:

Caroline Bastiaens, Agnes Bruyninckx-Vandenhout, Vera Celis, Griet Coppé, Steve D'Hulster, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Jos De Meyer, Else De Wachter, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Paul Delva, Filip Dewinter, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Els Kindt, Marcel Logist, Bart Martens, Kathleen Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Marleen Van den Eynde, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Eric Van Rompuy, Peter Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Christian Verougstraete, Wim Wienen, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Ulla Werbrouck

■